

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 317

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 12 mai 2003

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 148 din 16 aprilie 2003 privind constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției României.....	2-17	318.	— Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 102/2003 privind stabilirea speciilor de animale vii, categoriilor de producție, greutatea minime și a perioadei admise pentru export în anul 2003.....	21
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI				
472. — Hotărâre privind transmiterea unui imobil, proprietate publică a statului, din administrarea Consiliului Local al Municipiului Carei, județul Satu Mare, în administrarea Ministerului Finanțelor Publice	18	319. — Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind aprobarea Listei cuprinzând deținătorii de patrimoniu genetic al animalelor în anul 2003 pentru speciile ovine, păsări, animale de blană, viermi de mătase, albine, pești, taurine, porcine și palmipede, pe rase și linii.....	21-27	
473. — Hotărâre privind darea în administrarea Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Bacău a unor imobile proprietate publică a statului.....	19	550. — Ordin al ministrului finanțelor publice privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.772/2002 pentru reglementarea datei plății salariilor la instituțiile publice.....	27-28	
475. — Hotărâre privind darea în administrarea Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Iași a unui imobil proprietate publică a statului.....	19-20	597. — Ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței privind aprobarea Normelor pentru stabilirea condițiilor de obținere a atestatalui profesional de către conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite	28-32	
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE				
142. — Ordin al ministrului industriei și resurselor pentru aprobarea Prescripției tehnice PT R2-2003, ediția 1, „Cerințe tehnice privind montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, repararea și verificarea tehnică a mecanismelor de ridicat”.....	20			

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 148**

din 16 aprilie 2003

privind constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției României

În temeiul art. 144 lit. a) din Constituția României, Curtea Constituțională se pronunță, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției.

Prin Încheierea din 8 aprilie 2003 Plenul Curții Constituționale a dispus declanșarea procedurii jurisdicționale privind constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției, depusă la Curte de președintele Camerei Deputaților, împreună cu tabelele cuprinzând semnăturile a 233 de deputați și 94 de senatori, și cu avizul Consiliului Legislativ.

Deputații semnatori ai propunerii legislative de revizuire sunt următorii:

Adrian Năstase, Valer Dorneanu, Viorel Hrebenciuc, Viorica Afrăsinei, Alexandru Sassu, Alexandru Lăpușan, Florea Voinea, Gheorghe Ana, Petru Andea, Andrei Ioan, Ecaterina Andronescu, Nicolae Napoleon Antonescu, Iosif Armaș, Eugen Arnăutu, Mihai Baltă, Mihai Bar, Radu Liviu Bara, Daniela Bartoș, Cornel Bădoiu, Dumitru Bentu, Victor Bercăroiu, Endre Bereczki, Ioan Bivolaru, Vasile Bleotu, Dumitru Boabeș, Minică Boajă, Ion Bozga, Ovidiu Brînzan, Mircea Bucur, Ion Burnei, Dumitru Buzatu, Valentin Gigel Calcan, Gheorghe Romeo Leonard Cazan, Ștefan Cazimir, Adrian Cășunean-Vlad, Dumitru Chiriță, Vasile Silvian Ciupercă, Minodora Cliveti, Dorel Petru Crăciun, Nicoră Creț, Marin Cristea, Matei-Agathon Dan, Aurel Daraban, Traian Dobre, Smaranda Dobrescu, George Dragu, Doina Micșunica Drețcanu, Cristian Sorin Dumitrescu, Carmen Dumitriu, Gheorghe Duțu, Mihail Făcă, Ion Florescu, Acsinte Gaspar, Filip Georgescu, Florin Georgescu, Adrian Gheorghiu, Viorel Gheorghiu, Georgiu Gingăraș, Ștefan Giuglea, Petre Godja, Nicolae Grădinaru, Neculai Grigoraș, Aurel Gubandru, Marian Ianculescu, Valentin Adrian Iliescu, Adrian Ionel, Dan Ionescu, Răzvan Ionescu, Florin Iordache, Scarlat Iriza, Maria Lazăr, Lucia Cornelia Lepădatu, Dorin Lazăr Maior, Gheorghe Marcu, Gheorghe Marin, Ionel Marineci, Mihai-Adrian Mălaimare, Vasile Mihalachi, Petru Șerban Mihăilescu, Vasile Miron, Manuela Mitrea, Miron Tudor Mitrea, Anton Mițaru, Ion Mocioalcă, Tudor Mohora, Carmen Ileana Moldovan, Petre Moldovan, Eugenia Moldoveanu, Marian Adrian Motoc, Ovidiu Tiberiu Mușetescu, Petre Naidin, Rodica Nassar, Liana Elena Naum, Vald Gheorghe Nădejde, Ion Neagu, Victor Neagu, Horia Ion Neamțu, Tiberiu Paul Neamțu, Cristian Nechifor, Dan Nica, Ion Nicolae, Mihai Nicolescu, Eugen Nicolicea, Constantin Niculescu, Bogdan Nicolae Niculescu-Duvăz, Constantin Niță, Ionel Olteanu, Ion Oltei, Ioan Mircea Pașcu, Valentin Păduroiu, Ovidiu Cameliu Petrescu, Radu Podgoreanu, Virgil Popa, Gheorghe Popescu, Dan Ioan Popescu, Cătălin Popescu, Virgil Popescu, Petre Posea, Ristea Priboi, Vasile Pușcaș, Hildegard Carola Puwak, Dan Grigore Rasovan, Ion Rădoi, Gheorghe Roșculeț, Ioan Rus, Cristian Sandache, Alecu Sandu, Ion Florentin Sandu, Marian Sârbu, Tiberiu-Sergius Sbârcea, Constantin Selagea, Nicolae Sersea, Adrian Severin, Mihail Sirețeanu, Nicu Spiridon, Ioan Stan, Ion Stan, Zisu Stanciu, Alexandru-

Octav Stănescu, Timotei Stuparu, Vasile Suciuc, Gheorghe Suditu, Ion Ștefan, Codrin Ștefănescu, Luca Ștefănoiu, Pavel Târpescu, Culiță Tărăță, Constantin Teculescu, Ioan Timiș, Pavel Todoran, Mihai Tudose, Alexandru Țibulcă, Iulian-Costel Țocu, Aurelia Vasile, Dan Verbina, Mădălin Voicu, Dorel Zăvoianu, Valeriu Ștefan Zgonea, Dorel Bahrin, Pavel Cherescu, Nicu Cojocaru, Amalia Bălășoiu, Mihaela Măndrea-Muraru, Constantin Florentin Moraru, Ioan Mihai Năstase, Octavian Constantin Petruș, Olga-Lucheria Voinea, Marin Anton, George Crin Laurențiu Antonescu, Andrei Ioan Chiliman, Viorel-Gheorghe Coifan, Victor Paul Dobre, Liviu Iuliu Dragoș, Valeriu Gheorghe, Titu Nicolae Gheorghiof, Puiu Hașotti, Anton Ionescu, Ion Luchian, Cătălin Micula, Monica Octavia Muscă, Gheorghe-Eugen Nicolaescu, Dan Costache (Dinu) Patriciu, Napoleon Pop, Cornel Popa, Grigore Dorin Popescu, Călin Constantin Anton Popescu-Tăriceanu, Vasile Predică, Dan Radu Rușanu, Nini Săpunaru, Dan Coriolan Simedru, Cornel Știrbeț, Valeriu Stoica, Radu Stroe, Attila-Béla-Ladislau Kelemen, Attila Varga, Iulia Pataki, István Antal, Ferenc Asztalos, Dezideriu Coloman Becsek-Garda, Gyöngyike Bondi, László Borbély, István Erdei Doloczi, Sándor Kónya-Hamar, Csaba-Tiberiu Kovács, Grigore Makkai, Robert Kálmán Ráduly, Ervin-Zoltán Székely, Sándor Tamás, Gheorghe Tokay, Iuliu Vida, Iuliu Winkler, Varujan Pambuccian, Dorel Dorian, Sotiris Fotopolos, Cerchez Metin, Gheorghe Firczak, Ana Florea, Slavomir Gvozdenovici, Miron Ignat, Ileana Stana-Ionescu, Longher Ghervazen, Oana Manolescu, Petru Mirciov, Nicolae Păun, Mihai Radan, Negiat Sali, Vasile Ionel Savu, Ștefan Tcaciuc, Eberhard-Wolfgang Wittstock, Cornel Boiangiu, Vasile Mândroviceanu, Sever Meșca, Ion Mogoș, Ilie Neacșu și Raj Tunaru.

Senatorii semnatori ai inițiativei legislative de revizuire sunt următorii:

Ion Solcanu, Dionisie Bucur, Maria Antoaneta Dobrescu, Doru Ioan Tărăcilă, Marin Dinu, Constantin Alexa, Victor Apostolache, Alexandru Athanasiu, Viorel Balcan, Doru Laurian Bădulescu, Liviu Doru Bindea, Șerban Alexandru Brădișteanu, Alin Theodor Ciocârlie, Octav Cozmâncă, Avram Crăciun, Triță Făniță, Cornel Filipescu, Ion Gogoi, Ioan Guga, Ion Hârșu, Gheorghe Hoha, Ion Honcescu, Florin Hrițcu, Ion Iliescu, Antonie Iorgovan, Aureliu Leca, Liviu Maior, Vintilă Matei, Viorel Matei, Vasile Mocanu, Tudor Marius Munteanu, Ioan Nicolaescu, Sergiu Florin Nicolaescu, Constantin Nicolaescu, Traian Novolan, Sorin Mircea Oprescu, Octavian Opreș, Adrian Păunescu, Ilie Plătică Vidovici, Ioan Pop de Popa, Dan Mircea Popescu, Laurențiu Mircea Popescu, Ion Predescu, Emilian Prichici, Mihai Radu Pricop, Ghiorgi Prisăcaru, George Mihail Pruteanu, Nelu Pujina, Constantin Radu, Dan Nicolae Rahău, Nora Cecilia Rebreanu, Traian Rece, Aristide Roibu, Ion Seche, Nicolae Sin, Elena Sporea, Rodica Mihaela Stănoiu, Fevronia Stoica, Rodica Șelaru, Viorel Ștefan, Emil Răzvan Theodorescu, Constantin Toma, Nicolae Văcăroiu, Melu Voinea, Grigore Zanc, Ioan

Cristolovean, Vasile Duță, Avram Filipaș, Simona Marinescu, Sorin Adrian Vornicu, Norica Nicolai, Gheorghe Flutur, Nicolae-Vlad Popa, Ion Sârbulescu, Nicolae Paul Anton Păcuraru, Dan Constantinescu, Radu Alexandru Feldman, Mircea Ionescu-Quintus, Mircea Teodor Iustian, Păun-Ion Otiman, Corin Penciu, Alexandru Paleologu, Attila Verestöy, Károly Ferenc Szabó, Alexandru Kereskényi, Péter Eckstein Kovács, György Frunda, Béla Markó, Csaba Németh, Ștefan Pete, Valentin-Zoltan Puskas, Dénes Seres, Csaba Sógor, Borbála Vajda.

Propunerea legislativă de revizuire a Constituției României are următoarea redactare:

«**Art. I.** — Constituția României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991, se modifică și se completează astfel:

1. **După alineatul (3) al articolului 1 se adaugă două noi alineate, (4) și (5), cu următorul cuprins:**

„(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

2. **Alineatul (1) al articolului 2 se modifică și are următorul cuprins:**

„(1) Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum.”

3. **Alineatul (1) al articolului 4 se modifică și are următorul cuprins:**

„(1) Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.”

4. **Articolul 9 se modifică astfel:**

— **Denumirea este: „Sindicatelor, patronatele și asociațiile profesionale”**

— **Cuprinsul articolului este:**

„**Art. 9.** — Sindicatelor, patronatele și asociațiile profesionale se constituie și își desfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților și ale membrilor asociațiilor patronale sau profesionale.”

5. **După alineatul (2) al articolului 11 se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:**

„(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.”

6. **Alineatul (3) al articolului 16 se modifică și are următorul cuprins:**

„(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții.”

7. **Alineatul (1) al articolului 19 se modifică și are următorul cuprins:**

„(1) Cetățeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat din România. Cetățenii români pot fi extrădați în baza tratatelor internaționale la care România este parte, în condițiile legii și pe bază de reciprocitate.”

8. **După alineatul (2) al articolului 21 se adaugă două noi alineate, (3) și (4), cu următorul cuprins:**

„(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative dacă legea nu prevede altfel.”

9. **Articolul 23 se modifică astfel:**

— **Alineatul (4) are următorul cuprins:**

„(4) Arestarea preventivă se dispune numai de instanța de judecată.”

— **După alineatul (4) se introduc trei noi alineate, (4¹), (4²) și (4³), cu următorul cuprins:**

„(4¹) În cursul urmăririi penale, arestarea preventivă se poate dispune pentru o durată de cel mult 30 de zile și se poate prelungi cu câte o durată de cel mult 30 de zile, fără ca durata totală să depășească 120 de zile.

(4²) În faza de judecată arestarea preventivă se menține până la împlinirea duratei de 30 de zile atunci când această măsură a fost dispusă în faza de urmărire penală și se poate prelungi cu câte o durată de cel mult 30 de zile, dacă instanța constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

(4³) Încheierile instanței privind măsura arestării preventive sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.”

— **Alineatul (6) are următorul cuprins:**

„(6) Punerea în libertate a celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri au dispărut, precum și în alte situații prevăzute de lege.”

10. **Alineatul (3) al articolului 27 se modifică și are următorul cuprins:**

„(3) Perchezițiile pot fi dispuse de judecător și pot fi efectuate numai în formele prevăzute de lege.”

11. **Alineatul (5) al articolului 32 se modifică și are următorul cuprins:**

„(5) Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.”

12. **Articolul 41 se modifică astfel:**

— **Denumirea este: „Dreptul de proprietate privată”**

— **Alineatul (2) se modifică și are următorul cuprins:**

„(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin legea organică, precum și prin moștenire legală.”

— **După alineatul (3) se introduce un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:**

„(3¹) Este interzisă trecerea silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza apartenenței etnice, religioase, politice sau de altă natură a titularilor.”

— **După alineatul (7) se introduce un nou alineat, (7¹), cu următorul cuprins:**

„(7¹) Prezumția prevăzută la alineatul (7) nu este aplicabilă pentru bunurile dobândite ca urmare a valorificării veniturilor realizate din infracțiuni.”

13. **La articolul 46, termenii „persoane handicapate” și „handicapați” se înlocuiesc cu termenul „persoane cu handicap”.**

14. **După articolul 46 se introduce un nou articol, 46¹, cu următorul cuprins:**

— **Denumirea este: „Ocrotirea mediului înconjurător”**

— **Cuprinsul articolului este:**

„**Art. 46¹.** — Statul și autoritățile publice sunt obligate să ia măsuri pentru ocrotirea și refacerea mediului înconjurător, precum și pentru menținerea echilibrului ecologic.”

15. Articolul 48 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege.

(3) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului nu înlătură, în condițiile legii, răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință.“

16. Alineatul (2) al articolului 49 se modifică și are următorul cuprins:

„(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie făcută în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.“

17. Articolul 51 se abrogă.**18. Alineatul (2) al articolului 52 se modifică și are următorul cuprins:**

„(2) Condițiile efectuării serviciului militar pentru bărbații, cetățeni români, care au împlinit vârsta de 20 de ani, se vor stabili prin lege organică.“

19. Articolul 55 se modifică și are următorul cuprins:

„Art. 55. — (1) Avocatul Poporului este numit pe o durată de 4 ani pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Adjuncții Avocatului Poporului sunt specializați pe domenii de activitate.

(2) Avocatul Poporului și adjuncții săi nu pot îndeplini nici o altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

(3) Organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului se stabilesc prin lege organică.“

20. Articolul 62 se modifică și se completează astfel:

— *Denumirea este: „Ședințele Camerelor“*

— *Alineatul (1) se modifică și are următorul cuprins:*

„(1) Camera Deputaților și Senatul lucrează în ședințe separate.“

— *Partea introductivă a alineatului (2) se modifică și are următorul cuprins:*

„(2) Camerele își desfășoară lucrările și în ședințe comune, potrivit unui regulament adoptat cu votul majorității deputaților și senatorilor, pentru.“

— *Prevederile literelor f), g) și h) ale alineatului (2) se modifică și au următorul cuprins:*

„f) aprobarea strategiei naționale de apărare a țării, examinarea rapoartelor Consiliului Suprem de Apărare a Țării;

g) numirea, la propunerea Președintelui României, a directorilor serviciilor de informații și exercitarea controlului asupra activității acestor servicii;

h) numirea Avocatului Poporului;“

— *După litera h) a alineatului (2) se introduc două noi litere, i) și j), cu următorul cuprins:*

„i) stabilirea statutului deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora;

j) îndeplinirea altor atribuții care, potrivit Constituției, legilor organice sau regulamentului, se exercită în ședință comună.“

21. Alineatul (1) al articolului 67 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Deputații și senatorii intră în exercițiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub

condiția validării alegerii și a depunerii jurământului. Jurământul se stabilește prin lege organică.“

22. Articolul 69 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului.

(2) Deputații și senatorii pot fi urmăriți și trimiși în judecată penală pentru fapte care nu au legătură cu voturile sau cu opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, dar nu pot fi percheziționați sau arestați fără încuviințarea Camerei din care fac parte, după ascultarea lor. Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție.“

23. Articolul 70 se abrogă.**24. Articolul 71 se abrogă.****25. Alineatul (3) al articolului 72 se modifică și are următorul cuprins:**

„(3) Prin lege organică se reglementează:

a) sistemul electoral; organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente;

b) organizarea și funcționarea partidelor politice;

c) statutul deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora;

d) organizarea și desfășurarea referendumului;

e) organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării;

f) regimul stării de asediu și al celei de urgență;

g) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

h) acordarea amnistiei sau a grațierii colective;

i) organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi;

j) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;

k) organizarea generală a învățământului;

l) organizarea administrației locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală;

m) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;

n) statutul minorităților naționale din România;

o) regimul general al cultelor;

p) celelalte domenii pentru care, în Constituție, se prevede adoptarea de legi organice.“

26. Articolul 73 se modifică și are următorul cuprins:

— *Alineatul (1) are următorul cuprins:*

„(1) Inițiativa legislativă aparține Guvernului, deputaților, senatorilor, precum și unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Cetățenii care își manifestă dreptul la inițiativa legislativă trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe și în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 5.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.“

— *Alineatul (3) are următorul cuprins:*

„(3) Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte în primă lectură.“

— *Alineatul (5) are următorul cuprins:*

„(5) Propunerile legislative se supun dezbaterii mai întâi Camerei competente să le adopte în primă lectură.“

27. După articolul 73 se introduce un nou articol, 73¹, cu următorul cuprins:

— *Denumirea este: „Sesizarea Camerelor“*

— *Cuprinsul articolului este:*

„Art. 73¹. — (1) Se supun spre dezbateră și adoptare Camerei Deputaților, în primă lectură, proiectele de legi și propunerile legislative pentru ratificarea tratatelor sau a

altor acorduri internaționale și a măsurilor legislative ce rezultă din aplicarea acestor tratate sau acorduri, precum și proiectele legilor organice prevăzute la art. 31 alin. (5), art. 37 alin. (3), art. 52 alin. (2), art. 55 alin. (3), art. 72 alin. (3) lit. e), i), k), l), art. 79 alin. (2), art. 101 alin. (3), art. 104 alin. (2), art. 116 alin. (3), art. 117 alin. (2) și (3), art. 119 alin. (2), art. 125 alin. (4) și (5) și art. 140 alin. (4). Celelalte proiecte de legi sau propuneri legislative se supun dezbaterii și adoptării, în primă lectură, Senatului.

(2) Camera sesizată în primă lectură se pronunță în termen de 30 de zile. Pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită, termenul este de 45 de zile. În cazul depășirii acestor termene se consideră că proiectul de lege sau propunerea legislativă au fost adoptate tacit.

(3) După adoptare sau respingere de către prima Cameră sesizată, proiectul sau propunerea legislativă se trimite, pentru a doua lectură, la cealaltă Cameră, care va decide definitiv.“

28. **Articolul 75 se abrogă.**

29. **Articolul 76 se abrogă.**

30. **Articolul 78 se modifică și are următorul cuprins:**

„Legea se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei.“

31. **Articolul 84 se modifică astfel:**

— **Alineatul (2) se modifică și are următorul cuprins:**

„(2) Președintele României se bucură de imunitate. Prevederile alin. (1) al art. 69 se aplică în mod corespunzător.“

— **Alineatul (3) se abrogă.**

32. **După alineatul (2) al articolului 85 se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:**

„(3) Dacă prin propunerea de remaniere se schimbă structura sau compoziția politică a Guvernului, Președintele României va putea exercita atribuția prevăzută la alin. (2) numai pe baza aprobării Parlamentului, acordată la propunerea primului-ministru.“

33. **Alineatul (1) al articolului 91 se modifică și are următorul cuprins:**

„(1) Președintele încheie tratate internaționale în numele României, negociate de Guvern, și le supune spre ratificare Parlamentului într-un termen rezonabil. Celelalte tratate și acorduri internaționale se încheie, se aprobă sau se ratifică potrivit procedurii stabilite prin lege.“

34. **După articolul 95 se introduce un nou articol, 95¹, cu următorul cuprins:**

— **Denumirea este: „Punerea sub acuzare“**

— **Cuprinsul articolului este:**

„**Art. 95¹.** — Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, pot hotărî punerea sub acuzare a Președintelui României pentru înaltă trădare, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților și senatorilor. Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție, în condițiile legii. Președintele este demis de drept la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.“

35. **După alineatul (2) al articolului 106 se introduce un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:**

„(2¹) Președintele României nu poate revoca primul-ministru.“

36. **Articolul 111 se modifică și se completează astfel:**

— **Denumirea este: „Întrebări, interpelări și moțiuni simple“**

— **Alineatul (2) se modifică și are următorul cuprins:**

„(2) Camera Deputaților sau Senatul poate adopta o moțiune simplă prin care să își exprime poziția cu privire la

o problemă de politică internă sau externă sau, după caz, cu privire la o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări.“

37. **Alineatul (3) al articolului 113 se modifică și are următorul cuprins:**

„(3) Dacă Guvernul nu a fost demis potrivit alin. (2), proiectul de lege prezentat, modificat sau completat, după caz, cu amendamente acceptate de Guvern, se consideră adoptat, iar programul sau declarația de politică generală devine obligatorie pentru Guvern.“

38. **Articolul 114 se modifică și se completează astfel:**

— **Alineatul (4) are următorul cuprins:**

„(4) În situații extraordinare, a căror reglementare nu comportă sub nici o formă amânarea, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență, având obligația motivării în cuprinsul acestora a măsurilor dispuse. Ordonanța intră în vigoare numai după depunerea sa spre dezbateri în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Camerele, dacă nu se află în sesiune, se convoacă în mod obligatoriu în 5 zile de la depunere sau, după caz, trimitere. Dacă în termen de cel mult 30 de zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite la cea de-a doua Cameră care decide, de asemenea, în procedură de urgență. Ordonanța cuprinzând norme de natura legii organice se aprobă cu majoritatea prevăzută de alin. (1) al art. 74.“

— **După alineatul (4) se introduce un nou alineat, (4¹), cu următorul cuprins:**

„(4¹) Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale ale cetățenilor și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietatea publică.“

— **Alineatul (5) se modifică și are următorul cuprins:**

„(5) Ordonanțele cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alin. (3).“

— **După alineatul (5) se introduce un nou alineat, (5¹), cu următorul cuprins:**

„(5¹) Prin legea de aprobare sau respingere se vor reglementa, dacă este cazul, măsurile necesare cu privire la efectele juridice produse pe perioada de aplicare a ordonanței.“

39. **Articolul 117 se modifică astfel:**

— **Alineatul (1) are următorul cuprins:**

„(1) Armata este subordonată exclusiv voinței poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale. În condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care România este parte, armata contribuie la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară și participă la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii.“

— **Alineatul (3) are următorul cuprins:**

„(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și celorlalte componente ale forțelor armate stabilite potrivit legii.“

— **Alineatul (5) are următorul cuprins:**

„(5) Pe teritoriul României nu pot intra, staționa, desfășura operațiuni ori trece trupe străine decât în condițiile prevăzute prin lege.“

40. Articolul 118 se modifică și are următorul cuprins:

„Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și siguranța națională, participarea la menținerea securității internaționale și la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară, precum și la acțiuni de menținere sau de restabilire a păcii.“

41. Articolul 119 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiul autonomiei locale și pe cel al desconcentrării serviciilor publice.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale unde cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă, se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și serviciile publice desconcentrate, în condițiile prevăzute de legea organică.“

42. După articolul 120 se introduce un nou articol, 120¹, cu următorul cuprins:

— Denumirea este: **„Dispoziții privind alegerile“**

— Cuprinsul articolului este:

„Art. 120¹. — În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii au dreptul de a alege și de a fi aleși pentru constituirea autorităților administrației publice locale și pentru Parlamentul European.“

43. Alineatele (1) și (2) ale articolului 122 se modifică și au următorul cuprins:

„(1) Guvernul numește un prefect în fiecare județ și în municipiul București.

(2) Prefectul este reprezentantul Guvernului pe plan local și conduce serviciile publice desconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale din unitățile administrativ-teritoriale.“

44. După alineatul (1) al articolului 123 se introduce un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Justiția este unică și egală pentru toți.“

45. Articolul 124 se modifică și se completează astfel:

— Alineatul (1) are următorul cuprins:

„(1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile legii.“

— După alineatul (1) se introduce un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor pot fi dispuse numai de Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii.“

46. Articolul 125 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

(2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.

(3) Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

(4) Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare ale acesteia se stabilesc prin lege organică.

(5) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. Prin lege organică pot fi înființate instanțe specializate în anumite materii, cu posibilitatea participării, după caz, a unor persoane din afara magistraturii.

(6) Controlul judecătoresc al actelor autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul,

precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale.“

47. Articolul 127 se modifică astfel:

— Denumirea articolului este:

„Folosirea limbii materne și a interpretului în justiție“

— Alineatul (2) al articolului 127 se modifică și are următorul cuprins:

„(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice.“

— După alineatul (2) se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Cetățenii străini și apatrizii care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii, prin interpret; în procesele penale acest drept este asigurat în mod gratuit.“

48. Articolul 130 se modifică și se completează astfel:

— Alineatul (2) are următorul cuprins:

„(2) Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești.“

— După alineatul (2) se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Parchetele conduc și controlează activitatea poliției judiciare.“

49. Articolul 132 se modifică astfel:

— Denumirea este: **„Rolul și structura“**

— Cuprinsul articolului este:

„Art. 132. — (1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 17 membri, constituiți în două secții, una pentru judecători și una pentru procurori. Prima secție este compusă din 7 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori. Din Consiliul Superior al Magistraturii fac parte 4 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală și care participă la lucrările din plen.

(3) Ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al României fac parte din Consiliul Superior al Magistraturii.

(4) Magistratii Consiliului Superior al Magistraturii sunt aleși în adunările generale ale judecătorilor sau ale procurorilor și sunt validați de Senat. Consiliul Superior al Magistraturii își alege dintre membrii săi un președinte, pentru un mandat de 1 an, care nu poate fi înnoit.

(5) Durata mandatului membrilor Consiliului este de 6 ani.

(6) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.

(7) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă.

(8) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nu pot fi atacate la instanțele judecătorești.“

50. Articolul 133 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiari, în condițiile legii.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, în secții și în plen, în domeniul jurisdicției disciplinare a judecătorilor și procurorilor, fără votul ministrului justiției și al procurorului general, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică.“

51. Articolul 134 se modifică astfel:

— *Alineatul (1) se completează și are următorul cuprins:*

„(1) Economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă.“

— *Litera e) din alineatul (2) se modifică și are următorul cuprins:*

„e) aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene;“

52. Articolul 135 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Proprietatea este publică sau privată.

(2) Proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege și aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(3) Bogățiile de interes public ale subsolului, spațiul aerian, plajele, marea teritorială, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, precum și alte bunuri stabilite de legea organică, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

(4) Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică.

(5) Proprietatea privată este inviolabilă, în condițiile legii organice.“

53. Alineatul (2) al articolului 136 se completează, în final, astfel:

„(2) În condițiile aderării la Uniunea Europeană, prin lege organică se pot recunoaște circulația și înlocuirea monedei naționale cu aceea a Uniunii Europene.“

54. Articolul 139 se modifică astfel:

— *Alineatul (1) are următorul cuprins:*

„(1) Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În condițiile legii organice, litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi vor fi soluționate de instanțele judecătorești.“

— *Alineatul (4) are următorul cuprins:*

„(4) Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Parlament pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit. Membrii Curții de Conturi sunt independenți și inamovibili, potrivit legii. Ei sunt supuși incompatibilităților prevăzute de lege pentru judecători.“

— *După alineatul (4) se introduce un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:*

„(5) Curtea de Conturi se înnoiește cu o treime din consilierii de conturi numiți de Parlament, din 3 în 3 ani, în condițiile prevăzute de legea organică a Curții.“

55. După articolul 139 se introduce un nou articol, 139¹, cu următorul cuprins:

— *Denumirea este: „Consiliul Economic și Social“*

— *Cuprinsul articolului este:*

„**Art. 139¹.** — Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică de înființare, organizare și funcționare.“

56. Înaintea alineatului (1) al articolului 140 se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:

„(1) Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției.“

57. Articolul 144 se modifică astfel:

— *Litera a) are următorul cuprins:*

„a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a

Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;“

— *După litera a) se introduce o nouă literă, a¹), cu următorul cuprins:*

„a¹) se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;“

— *Litera c) are următorul cuprins:*

„c) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața autorităților publice cu atribuții jurisdicționale; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și de către Avocatul Poporului;“

— *După litera c) se introduce o nouă literă, c¹), cu următorul cuprins:*

„c¹) soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii;“

— *După litera i) se introduce o nouă literă, j), cu următorul cuprins:*

„j) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții.“

58. Articolul 145 se modifică și are următorul cuprins:

„(1) Dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice după 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

(2) Tratatul sau acordul internațional a cărui constituționalitate a fost constatată potrivit art. 144 lit. a¹) nu poate face obiectul unei excepții de neconstituționalitate.

(3) Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor. Ele se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.“

59. După articolul 145 se introduce un nou titlu cu denumirea „Integrarea euroatlantică“, cuprinzând două articole:

a) **Articolul 145¹, cu denumirea „Integrarea în Uniunea Europeană“ și următorul cuprins:**

„**Art. 145¹.** — (1) Aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții către instituțiile comunitare, precum și al exercitării în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în aceste tratate, se face prin lege adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului cu majoritatea de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.

(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și ale reglementărilor derivate din acestea, care au caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

(3) Prevederile din alin. (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.

(4) Președintele României, Parlamentul și Guvernul garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și prevederile alin. (2).

(5) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu

înainte ca acestea să fie supuse aprobării instituțiilor Uniunii Europene.“

b) Articolul 145², cu denumirea „Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord“ și următorul cuprins:

„**Art. 145².** — Prevederile articolului 145¹ se aplică, în mod corespunzător, și în ceea ce privește aderarea României la Tratatul Atlanticului de Nord.“

60. Articolul 151 se modifică și are următorul cuprins:

— *Denumirea este: „Dispoziții tranzitorii“*

— *Cuprinsul articolului este:*

„**Art. 151.** — (1) Proiectele de legi și propunerile legislative în curs de legiferare se dezbat și se aprobă potrivit dispozițiilor constituționale anterioare intrării în vigoare a legii de revizuire.

(2) Instituțiile existente la data intrării în vigoare a legii de revizuire rămân în funcțiune până la constituirea celor noi.

(3) Dispozițiile cu privire la Înalta Curte de Casație și Justiție vor fi aduse la îndeplinire în cel mult 2 ani de la intrarea în vigoare a legii de revizuire.

(4) Judecătorii în funcție ai Curții Supreme de Justiție și consilierii de conturi numiți de Parlament își continuă activitatea până la data expirării mandatului pentru care au fost numiți. Pentru asigurarea înnoirii Curții de Conturi din 3 în 3 ani, la expirarea mandatului actualilor consilieri de conturi aceștia vor putea fi numiți pentru încă un mandat de 3 sau de 6 ani.

(5) Foștii judecători ai Curții Constituționale care nu au exercitat funcția pentru un mandat de 9 ani pot fi reinvestiți pentru diferența de mandat.“

61. Articolul 152 se modifică și are următorul cuprins:

— *Denumirea este: „Republicarea Constituției“*

— *Cuprinsul articolului este:*

„**Art. 152.** — Proiectul de lege sau propunerea legislativă de revizuire a Constituției se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 5 zile de la data adoptării. Constituția, modificată și completată după aprobarea prin referendum, este republicată, cu reactualizarea denumirilor și dându-se textelor o nouă numerotare, de către Consiliul Legislativ.“

Art. II. — Revizuirea adoptată prin prezenta lege se supune aprobării prin referendum organizat potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (3) din Constituția României.»

Luând în dezbateri această propunere legislativă de revizuire a Constituției, la termenul din 16 aprilie 2003,

CURTEA,

examinând propunerea legislativă de revizuire a Constituției, raportul întocmit de judecătorul-raportor desemnat de Plenul Curții, precum și prevederile Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Competența Curții Constituționale de a soluționa prezenta cauză este prevăzută în art. 144 lit. a) teza finală din Constituție, potrivit căreia Curtea Constituțională „se pronunță [...], din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției“.

I. Cu privire la îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea dreptului de inițiativă în materia revizuirii Constituției

Curtea reține că dreptul membrilor Parlamentului de a iniția o revizuire a Constituției este reglementat de dispozițiile art. 146 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Revizuirea Constituției poate fi inițiată [...] de cel puțin o pătrime din numărul deputaților sau al senatorilor [...]“.

Verificând îndeplinirea acestei condiții, din examinarea listelor ce cuprind semnăturile inițiatorilor, se constată că propunerea legislativă a fost semnată de 233 de deputați și 94 de senatori, ceea ce reprezintă mai mult decât o pătrime din numărul membrilor Camerei Deputaților (345), respectiv din numărul membrilor Senatului (140). Prin urmare, dreptul constituțional de inițiativă în vederea revizuirii Constituției a fost exercitat cu respectarea prevederilor menționate ale Legii fundamentale. De asemenea, Curtea constată că propunerea legislativă de revizuire a Constituției a fost prezentată instanței de contencios constituțional cu respectarea prevederilor art. 36 alin. (3) al Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

II. Cu privire la conținutul propunerii legislative de revizuire a Constituției

Potrivit dispozițiilor Legii fundamentale, Curtea Constituțională reține că este competentă să examineze constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției, pronunțându-se asupra ansamblului reglementării, cu privire specială asupra respectării condițiilor privitoare la limitele revizuirii, prevăzute de dispozițiile art. 148 din Constituție, și cu privire la respectarea prevederilor tratatelor internaționale în materia drepturilor omului, la care România este parte. Prevederile art. 148 din Legea fundamentală au următorul cuprins: „(1) *Dispozițiile prezentei Constituții privind caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială nu pot forma obiectul revizuirii.*

(2) *De asemenea, nici o revizuire nu poate fi făcută dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.*

(3) *Constituția nu poate fi revizuită pe durata stării de asediu sau a stării de urgență și nici în timp de război.*“

Curtea Constituțională, examinând din acest punct de vedere propunerea legislativă de revizuire a Constituției, observă că prin noua reglementare se urmărește atingerea următoarelor finalități:

A. Îndeplinirea condițiilor constituționale pentru integrarea României în Uniunea Europeană și pentru aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord

a) Curtea constată că pentru crearea cadrului constituțional necesar derulării procesului de integrare a României în structurile euroatlantice autorii propunerii de revizuire a Constituției au în vedere introducerea unor noi dispoziții constituționale, care să permită României să îndeplinească criteriile impuse statelor candidate pentru integrarea euroatlantică. În acest sens se propune introducerea art. 145¹ cu denumirea marginală „Integrarea în Uniunea Europeană“, și art. 145² cu denumirea marginală „Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord“.

În ceea ce privește textul propus la art. 145¹, Curtea observă că acesta are în vedere crearea unui cadru constituțional adecvat integrării României în Uniunea Europeană. Calitatea de membru al acestei Uniuni presupune transferul unor atribuții ce țin de suveranitatea statului către Uniunea Europeană. Crearea acestui cadru constituțional se impune cu necesitate, la momentul actual, având în vedere obiectivele strategice ale României, obiective care se bucură de o largă susținere populară. De asemenea, Curtea Constituțională reține că integrarea în Uniunea Europeană trebuie să aibă loc în urma manifestării exprese de voință a statului candidat și cu respectarea condițiilor incluse în acordurile de preaderare.

Dispozițiile cuprinse la art. 145¹ sunt menite să stabilească regula potrivit căreia aderarea la Uniunea Europeană se face prin lege, adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și a Senatului, cu o majoritate calificată de două treimi din numărul membrilor Parlamentului. De altfel, textul referitor la aderarea prin lege este în deplină concordanță cu dispozițiile art. 58 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora *„Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.”* Curtea consideră totodată că dispoziția de aderare prin lege are ca scop să supună atenției organului reprezentativ suprem nu numai importanța aderării la Uniunea Europeană, dar și răspunderea ce se răstrânge asupra statului român, în condițiile în care dobândește calitatea de membru al Uniunii Europene. Această răspundere izvorăște, înainte de toate, din consecințele pozitive sau negative ce pot decurge din procesul de aderare, unele izvorând chiar din actul *„transferării unor atribuții către instituțiile comunitare”*, ceea ce poate pune în discuție problema suveranității naționale.

Cu referire la problema transferării unor atribuții ale României către instituțiile comunitare, Curtea Constituțională reține că textul art. 145¹ are în vedere exercitarea suverană a voinței statului român de a adera la tratatele constitutive ale Uniunii Europene printr-o lege, a cărei adoptare este condiționată de o majoritate calificată de două treimi. Actul de aderare are o dublă consecință, și anume, pe de o parte, transferarea unor atribuții către instituțiile comunitare, iar pe de altă parte, exercitarea în comun, cu celelalte state membre, a competențelor prevăzute în aceste tratate. Referitor la prima consecință, Curtea reține că, prin simpla apartenență a unui stat la un tratat internațional, acesta își diminuează competențele în limitele stabilite de reglementarea internațională. Din acest prim punct de vedere, apartenența României la Organizația Națiunilor Unite, la Consiliul Europei, la Organizația Statelor Comunității Europene, la Acordul Central European de Comerț Liber etc. sau calitatea României de parte la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori la alte tratate internaționale are semnificația unei restrângeri a competențelor autorității statale, o relativizare a suveranității naționale. Însă această consecință se impune a fi corelată cu cea de-a doua consecință, cea a integrării României în Uniunea Europeană. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională reține că actul de integrare are și semnificația partajării exercițiului acestor atribute suverane cu celelalte state componente ale organismului internațional. Prin urmare, Curtea Constituțională constată că prin actele de transfer al unor atribuții către structurile Uniunii Europene, acestea nu dobândesc, prin înregistrare, o „supracompetență”, o suveranitate proprie. În realitate, statele membre ale Uniunii Europene au decis să exercite în comun anumite atribuții care, în mod tradițional, țin de domeniul suveranității naționale. Este evident că în actuala eră a globalizării problematicei omenirii, a evoluțiilor interstatale și a comunicării interindividuale la scară planetară conceptul de suveranitate națională nu mai poate fi conceput ca absolut și indivizibil, fără riscul unei izolări inacceptabile.

Față de toate acestea, Curtea reține că, întrucât dezi-deratul de aderare a României la structurile euroatlantice este legitimat de interesul țării, suveranitatea nu poate fi contrapusă țelului de aderare.

Curtea Constituțională urmează să examineze însă dacă dispozițiile referitoare la aderarea la structurile euroatlantice

aduc atingere limitelor revizuirii, prin raportare la conceptele de suveranitate și de independență.

Cu privire la suveranitatea statului, ca trăsătură peremp-torie a acestuia, Curtea observă că ea nu intră sub inci-dența art. 148 din Constituție, care stabilește limitele revizuirii Constituției, în schimb intră sub această incidență caracterul independent al statului român. Independența este o dimensiune intrinsecă a suveranității naționale, chiar dacă este consacrată de sine stătător în Constituție. În esență, independența are în vedere dimensiunea exterioară a suve-ranității naționale, conferind statului deplina libertate de manifestare în relațiile internaționale. Sub acest aspect este evident că aderarea la structurile euroatlantice se va face în temeiul exprimării independente a voinței statului român, nefiind vorba de o manifestare de voință impusă de o enti-tate exterioară României. Din acest punct de vedere Curtea constată că introducerea celor două noi articole în Constituție — art. 145¹ și 145² — nu reprezintă o încălcare a dispozițiilor constituționale privitoare la limitele revizuirii.

Pe de altă parte, Curtea mai reține că aderarea la Uniunea Europeană, o dată realizată, implică o serie de consecințe care nu s-ar putea produce fără o reglementare corespunzătoare, de rang constituțional.

Prima dintre aceste consecințe impune integrarea în dreptul intern a acquisului comunitar, precum și determina-rea raportului dintre actele normative comunitare și legea internă. Soluția propusă de autorii inițiativei de revizuire are în vedere implementarea dreptului comunitar în spațiul național și stabilirea regulii aplicării prioritare a dreptului comunitar față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. Consecința aderării pleacă de la faptul că statele membre ale Uniunii Europene au înțeles să situeze acquisul comunitar — tra-tatele constitutive ale Uniunii Europene și reglementările derivate din acestea — pe o poziție intermediară între Constituție și celelalte legi, atunci când este vorba de acte normative europene obligatorii. Curtea Constituțională con-stată că această dispoziție, cuprinsă în art. 145¹, nu aduce atingere prevederilor constituționale privitoare la limitele revizuirii și nici altor dispoziții ale Legii fundamentale, fiind o aplicație particulară a dispozițiilor actualului art. 11 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *„Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”*

Totodată Curtea observă că, în scopul integrării în Constituția României a acestei concepții europene, se impune completarea dispozițiilor art. 11 cu un nou alineat, scop în care se prevede expres în propunerea legislativă de revizuire că, *„În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte conține dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.”* Pentru a i se asigura acestei prevederi constituționale un caracter operațional, se propune introdu-cerea unei alte dispoziții, cuprinsă la art. 144 lit. a¹), potri-vit căreia Curtea Constituțională *„se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de sena-tori”*.

Prevederile alin. (4) al art. 145¹ stabilesc competența Președintelui României, a Parlamentului și a Guvernului de a garanta îndeplinirea obligațiilor rezultate din actele de aderare și a transpunerii în practică a prevederilor constitu-tive ale Uniunii Europene și ale reglementărilor obligatorii derivate din acestea.

În conformitate cu dispozițiile art. 145¹ alin. (5), Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu, înainte ca acestea să fie supuse instituțiilor Uniunii Europene spre aprobare. Curtea Constituțională constată că această dispoziție se integrează în structura Legii fundamentale, fără a aduce atingere limitelor revizuirii, fiind o dispoziție corectă și necesară în condițiile în care parlamentul național este un partener al structurilor decizionale ale Uniunii Europene, potențându-se pe această cale rolul autorității legislative naționale.

În ceea ce privește prevederile art. 145², Curtea Constituțională constată că acestea nu pot avea conținutul din propunerea legislativă de revizuire, deoarece între Uniunea Europeană și NATO există deosebiri esențiale, care impun un tratament juridic diferit. Astfel, dacă Uniunea Europeană este o agregare de competențe statale, de ordin economic, politic și legislativ, în schimb NATO este o organizație politico-militară în exclusivitate, fără vreun rol juridic în viața cetățenilor statelor părți. Ca atare, dacă aderarea la Uniunea Europeană presupune un set de reguli specifice și îndeplinirea unor exigențe de ordin constituțional, în cazul aderării la NATO toate exigențele pot fi satisfăcute în condițiile obișnuite ale aderării la un tratat internațional, cu respectarea prevederilor art. 11 și 91 din Constituție. De altfel, art. 10 al Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Washington D.C. la 4 aprilie 1949, precizează: „*Prin acord unanim, părțile pot să invite să adere la Tratat orice alt stat european susceptibil de a favoriza dezvoltarea principiilor prezentului Tratat și să contribuie la securitatea regiunii Atlanticului de Nord. Orice stat astfel invitat poate să devină parte la Tratat, depunând instrumentul de aderare pe lângă guvernul Statelor Unite ale Americii. Acesta va informa pe fiecare dintre părți despre depunerea documentului de aderare.*”

De asemenea, dispozițiile art. 145¹ alin. (2) sunt aplicabile numai în cazul Uniunii Europene, NATO neavând nici o competență de a emite reglementări cu caracter obligatoriu pentru cetățenii statelor părți. Nici celelalte elemente ale art. 145¹ nu își găsesc aplicabilitate în cazul NATO. Singura problemă care poate fi reținută o constituie modalitatea de aderare la NATO, Parlamentul fiind liber să decidă dacă aderarea se face printr-o lege adoptată cu o majoritate de două treimi, în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, printr-o lege organică sau printr-o lege ordinară. Numai în prima ipoteză se impune introducerea art. 145², cu o singură trimitere la art. 145¹, respectiv la aplicarea corespunzătoare a alin. (1) al acestui articol.

b) Cu privire la consecințele aderării la Uniunea Europeană și la NATO Curtea Constituțională reține că acestea sunt numeroase și ele se reflectă în cuprinsul inițiativei legislative de revizuire a altor articole ale Constituției.

1. Aderarea României la NATO are ca urmare schimbarea funcțiilor forțelor armate. Această schimbare se reflectă în propunerea de modificare a dispozițiilor alin. (1), (3) și (5) ale art. 117 din Constituție. Prin modificarea alin. (1) se legitimează noi funcții ale armatei, care în viitor, în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care România este parte, contribuie la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară și participă la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii. Prevederile alin. (3) ale acestui articol urmăresc să generalizeze această funcție la toate componentele forțelor armate. În sfârșit, alin. (5) al

aceluiași articol se modifică pentru a se introduce noi restricții privitoare la trupele străine în raport cu teritoriul român. În actuala redactare dispozițiile acestui alineat interzic trupelor străine să intre sau să treacă pe teritoriul României fără respectarea condițiilor stabilite de lege. Prin modificarea propusă acestor restricții li se adaugă și cele ce reprezintă o completare utilă a textului constituțional, privitoare la staționarea acestora pe teritoriul României, respectiv la desfășurarea de operațiuni militare pe acest teritoriu.

2. O consecință importantă a modificării funcțiilor armatei are în vedere reevaluarea atribuțiilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Curtea Constituțională reține că, în vederea corelării dispozițiilor art. 117 cu cele ale art. 118, se propune modificarea acestuia din urmă, după cum urmează: „Art. 118. — *Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și siguranța națională, participarea la menținerea securității internaționale și la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară, precum și la acțiuni de menținere sau de restabilire a păcii.*”

3. Integrarea României în Uniunea Europeană presupune respectarea dispozițiilor acquisului comunitar privitoare la libera circulație a capitalurilor, la drepturile cetățenilor europeni de a investi și de a dobândi bunuri în condiții de egalitate cu cetățenii români. Curtea Constituțională observă că posibilitatea realizării acestor obiective este îngădită de dispozițiile art. 41 alin. (2) teza finală din Constituția României, prin care se interzice cetățenilor străini și apatrizilor să dobândească dreptul de proprietate asupra terenurilor. Pentru înlăturarea acestei interdicții și pentru instituirea unor garanții ale dreptului de proprietate privată se propune modificarea art. 41. Prima modificare vizează denumirea articolului, în sensul că, în locul denumirii „*Protecția proprietății private*”, se propune sintagma „*Dreptul de proprietate privată*”. Cea de-a doua modificare vizează chiar alin. (2) al art. 41. În noua redactare proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular, iar cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin legea organică, precum și prin moștenire legală. Curtea Constituțională constată că sunt înscrise în această nouă redactare suficiente garanții constituționale pentru exercitarea acestui drept în conformitate cu interesul general și cu respectarea prevederilor acquisului comunitar. După alin. (3) al acestui articol se introduce un nou alineat, (3¹), care interzice trecerea silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza apartenenței etnice, religioase, politice sau de altă natură a titularilor. Această dispoziție constituțională reprezintă o solidă garanție a dreptului de proprietate privată, care înlătură posibilitatea trecerii abuzive a acesteia în proprietate publică pe criterii legate de apartenență etnică, politică, religioasă sau de altă natură. În sfârșit, după alin. (7) se introduce un nou alineat, (7¹). Actualul alin. (7) are următorul cuprins: „*Averea dobândită în mod licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.*” Noul text circumstanțiază această prezumție și stabilește că ea nu se aplică „*pentru bunurile dobândite ca urmare a valorificării veniturilor realizate din infracțiuni*”.

Curtea reține că acest mod de redactare este criticabil și poate conduce la confuzii. Astfel, dacă textul urmărește

să permită confiscarea averii dobândite în mod licit, dar care s-a clădit pe o sumă de bani provenită din infracțiuni, redactarea sa este necorespunzătoare. Din actualul mod de redactare a alin. (7¹) rezultă că se urmărește răsturnarea sarcinii probei privind caracterul licit al averii, prevăzându-se caracterul ilicit al averii dobândite prin valorificarea veniturilor rezultate din infracțiuni.

În această materie Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 85 din 3 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 6 septembrie 1996, prilej cu care a statuat că securitatea juridică a dreptului de proprietate asupra bunurilor ce alcătuiesc averea unei persoane este indisolubil legată de prezumția dobândirii licite a averii. **De aceea, înlăturarea acestei prezumții are semnificația suprimării unei garanții constituționale a dreptului de proprietate, ceea ce este contrar dispozițiilor art. 148 alin. (2) din Constituție. Ca atare, obiectivul urmărit pe această cale este neconstituțional.**

4. Pentru a se da expresie unor exigențe ale acquisului comunitar, legate de lupta împotriva terorismului, infracționalității transnaționale, a crimei organizate, traficului de droguri și de ființe umane este necesară circumstanțierea interdicției constituționale privitoare la extrădarea cetățenilor români. În acest sens se propune modificarea art. 19 alin. (1), care va avea următorul cuprins: „(1) *Cetățeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat din România. Cetățenii români pot fi extrădați în baza tratatelor internaționale la care România este parte, în condițiile legii și pe bază de reciprocitate.*”

Curtea Constituțională observă că această nouă redactare a art. 19 alin. (1) din Constituție, la prima vedere, este antinomică: în prima teză se afirmă dreptul cetățeanului român de a nu putea fi extrădat sau expulzat. **În schimb, în teza a doua se afirmă contrariul, că cetățenii români pot fi extrădați pe baza tratatelor internaționale la care România este parte și pe bază de reciprocitate, ceea ce reflectă un defect de redactare.**

5. Cetățenii Uniunii Europene au dreptul ca, în condițiile îndeplinirii unor cerințe legale, să participe la alegerea autorităților publice locale și a Parlamentului European.

Curtea Constituțională reține că, în perspectiva integrării europene, se impune recunoașterea drepturilor cetățenilor europeni, rezidenți în România, de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale și în Parlamentul European, în condițiile ce vor fi stabilite de lege. Ca atare, în propunerea legislativă este prevăzută completarea Constituției cu un nou articol, 120¹, cu următorul cuprins:

„Art. 120¹. — *În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii, care îndeplinesc cerințele legii, au dreptul de a alege și de a fi aleși pentru constituirea autorităților administrației publice locale și pentru Parlamentul European.*”

Din modul de redactare a acestui nou articol rezultă că cetățenii Uniunii Europene pot ocupa inclusiv funcția de primar sau de viceprimar, cu toate că Directiva 94/80CE permite statelor membre să rezerve aceste funcții numai cetățenilor săi. O asemenea rezervă este valabilă și pentru consilierii locali, mai ales atunci când aceștia exercită atribuții care sunt aparținătoare statului. Curtea Constituțională reține că aceste condiții de eligibilitate, incompatibilitățile care trebuie să existe între aceste funcții și cele ocupate în statul național și altele de această

natură ar trebui avute în vedere de legiuitorul constituant pentru a fi cuprinse în legea electorală.

În concluzie, Curtea Constituțională consideră că obiectivul urmărit de autorii propunerii legislative de a modifica și completa Constituția României, în vederea armonizării dispozițiilor sale cu prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene și cu reglementări obligatorii derivate din acestea, reprezintă un demers politic și juridic necesar, care ține seama, în parte, de exigențele prevăzute de art. 148 din Constituție și de necesitatea corelării noilor dispoziții constituționale cu celelalte texte ale Legii fundamentale. Totodată Curtea apreciază că introducerea acestor noi reglementări în Constituția României, în momentul actual, în vederea unei viitoare integrări în Uniunea Europeană, reprezintă o soluție de la care nu se poate abdică, deoarece integrarea în structurile euroatlantice nu se poate realiza în afara unor temeuri constituționale preexistente.

B. Cu privire la lărgirea garanțiilor instituționale și constituționale ale drepturilor și libertăților fundamentale

Curtea Constituțională reține că realizarea acestui obiectiv de către România este determinată de evoluția democrației constituționale, de necesitatea corelării dispozițiilor Legii fundamentale privitoare la drepturile și libertățile fundamentale cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, mai ales, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie.

Pentru a răspunde unui asemenea obiectiv, prin inițiativa de revizuire s-au propus soluții care să permită sporirea garanțiilor instituționale, pe de o parte, iar pe de altă parte, introducerea unor noi drepturi și obligații și reconfigurarea celor existente.

B1. Sporirea garanțiilor instituționale

a) Sporirea atribuțiilor Curții Constituționale

Preconizatele prevederi ale noului alin. (1) al art. 140 atribuie Curții Constituționale atributul de garant al supraștării Constituției. În ceea ce privește sporirea propriu-zisă a atribuțiilor Curții Constituționale, inițiativa de revizuire conține dispoziții care tind să extindă posibilitatea de sesizare a Curții Constituționale, în condițiile prevăzute la art. 144 lit. a), la Avocatul Poporului, care, ținând seama de natura sesizărilor ce îi sunt adresate, să poată interveni în procesul legislativ prin intermediul Curții Constituționale, în scopul apărării drepturilor și intereselor celor care i-au adresat plângeri, sesizări ori reclamații. Totodată, după lit. a) a art. 144 se introduce o nouă literă, a¹), în virtutea căreia Curtea Constituțională urmează să se pronunțe asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori. Se constată că această nouă atribuție a Curții Constituționale este impusă de necesitatea corelării prevederilor art. 145¹, privitoare la preeminența dreptului comunitar în raport cu dreptul intern, cu cele ale art. 11 alin. (3) din Constituție, în virtutea cărora, „*în cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției*”.

Tratatele internaționale sunt, în principiu, un domeniu adecvat pentru procedura de control a Curții Constituționale. Este, de asemenea, rezonabil ca procedura constituționalității tratatelor să fie clarificată înainte de intrarea lor în vigoare, prin procedurile specifice ale unui control *a priori*.

Prin propunerea legislativă de revizuire se propune modificarea dispozițiilor cuprinse la lit. c) a art. 144, în sensul că pe viitor Curtea Constituțională urmează să hotărască asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața autorităților publice cu atribuții jurisdicționale.

Curtea reține că modificarea propusă este imprecisă, întrucât este utilizată o noțiune inadecvată, și anume aceea de autorități publice cu atribuții jurisdicționale, noțiune care nu este de natură să determine cu certitudine dacă sfera sa de cuprindere include numai jurisdicțiile administrative sau și alte jurisdicții. În această ultimă categorie intră și Curtea Constituțională, ceea ce face ca ridicarea unei excepții de neconstituționalitate să se poată face nemijlocit în fața sa, ceea ce contravine spiritului Constituției României. Curtea constată totodată că intenția autorilor inițiativei de revizuire de a lărgi sfera subiecților care pot sesiza Curtea Constituțională este, de asemenea, imprecisă. În condițiile în care, în prezent, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată numai în fața instanțelor judecătorești, **introducerea oricărei activități jurisdicționale în domeniul de competență al Curții Constituționale este o măsură excesivă și imposibil de realizat, în condițiile în care comisii de pensii, de disciplină etc. exercită atribuții jurisdicționale.** Curtea Constituțională este chemată să se pronunțe în materia constituționalității legilor și ordonanțelor, la cererea părților aflate într-un proces, și nu în afara acestuia, fapt pentru care este necesară conservarea actualei reglementări a art. 144 lit. c).

Cu privire la ipoteza cuprinsă în aceeași dispoziție referitoare la posibilitatea Avocatului Poporului de a ridica excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta nu conține o soluție judicioasă cu vocație de normă juridică de rang constituțional, întrucât faptul ridicării excepției de către Avocatul Poporului în beneficiul unei persoane nu poate avea semnificația unei veritabile garanții sau a unei măsuri de protecție a cetățeanului, atâta vreme cât acea persoană, având capacitatea procesuală și fiind animată de un interes legitim, își poate exercita personal dreptul procesual de ridicare a excepției în fața instanței de judecată. În plus, Curtea Constituțională reține că Avocatul Poporului nici nu ar putea invoca o poziție procesuală care să îi legitimeze participarea sa la un proces în fața instanțelor de judecată. Atâta timp cât cetățenilor le sunt garantate dreptul de acces liber la justiție, precum și dreptul la apărare, înseamnă că, în sfera judiciară, ei se pot apăra împotriva aplicării unor dispoziții legale neconstituționale. De aceea, Avocatul Poporului ar fi investit cu o atribuție pe cât de excesivă, pe atât de lipsită de consistență, aceea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, în afara unui proces, în numele justițiabilului. **De altfel, instituția ombudsman-ului la nivel european este concepută ca o autoritate publică ale cărei atribuții vizează raporturile persoanelor cu administrația publică și nu cu instanțele judecătorești. Ca urmare, această atribuție se impune să fie eliminată din rândul dispozițiilor constituționale.**

Cu privire la textul cuprins la lit. c¹) se observă că acesta prevede atribuția Curții Constituționale de a soluționa conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii. O asemenea atribuție este întâlnită și în reglementarea constituțională din alte state (spre exemplu art. 189 din Constituția Poloniei sau art. 160 din Constituția Sloveniei).

Este vorba de conflictele de autoritate (sau litigiile organice). Într-un atare caz Curtea Constituțională soluționează sau aplanează litigii constituționale între autorități. Aceste litigii pot privi conflicte între două sau mai multe autorități constituționale cu privire la conținutul ori întinderea atribuțiilor lor, decurgând din Constituție. Aceasta este o măsură necesară, urmărind înlăturarea unor posibile blocaje instituționale. **Pentru a se evita antrenarea Curții în soluționarea unor conflicte politice este necesar să se prevadă că este vorba doar de blocajele instituționale, respectiv de conflictele pozitive sau negative de competență.**

Propunerea legislativă de revizuire a prevăzut, de asemenea, la lit. j) că printr-o lege organică Curtea Constituțională poate dobândi și alte atribuții, lucru interzis de actuala reglementare constituțională. Curtea constată că această propunere **urmează să fie eliminată pentru a se păstra neutralitatea politică a acestei autorități publice și pentru a se da curs voinței puterii constituante originare.**

Un alt element de noutate, menit să consolideze autoritatea deciziilor Curții Constituționale, îl constituie propunerea de modificare a art. 145. Noile dispoziții ale art. 145 alin. (3) accentuează caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții, ceea ce înseamnă că efectele deciziilor sunt opozabile *erga omnes*, adică ele privesc în egală măsură autoritățile publice, persoanele juridice de drept public sau privat, precum și orice altă persoană care se poate afla sub incidența acestora.

Totodată propunerea legislativă stabilește un termen de 45 de zile, la împlinirea căruia decizia Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea unui text de lege sau dintr-o ordonanță începe să producă efecte juridice, interval în care Guvernul și Parlamentul pot să pună de acord dispozițiile declarate neconstituționale de către Curte cu prevederile Constituției. Din modul de formulare a acestei dispoziții constituționale Curtea constată că în toate cazurile deciziile Curții Constituționale produc efecte juridice la 45 de zile de la publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I. Curtea constată că o asemenea prevedere este aplicabilă doar pentru situațiile reglementate de art. 144 lit. a), b) și c), fiind exceptate de la această regulă deciziile prevăzute la art. 144 lit. a¹).

De asemenea, ca urmare a modificării art. 11 al Legii fundamentale, în virtutea căruia ratificarea unui tratat internațional care conține dispoziții contrare Constituției nu se poate face decât după revizuirea Constituției, pe baza deciziei Curții Constituționale, este necesar să se evite dublul control de constituționalitate asupra aceleiași prevederi și, în acest sens, art. 145 alin. (2) prevede că **„Tratatul sau acordul internațional a cărui constituționalitate a fost constatată potrivit art. 144 lit. a¹) nu poate face obiectul unei excepții de neconstituționalitate“.**

Pentru a se da o efectivă aplicabilitate dispozițiilor art. 145 din Constituție, Curtea consideră că este necesar să se restructureze acest articol prin inversarea ordinei alineatelor. **Astfel, alin. (3) ar urma să devină alin. (1), deoarece acesta reprezintă principiul general în această materie. Ca atare, prevederile preconizate a fi introduse la actualul alin. (1) nu pot fi decât o consecință derogatorie de la dispozițiile referitoare la efectele deciziilor prevăzute în alin. (3), care ar urma să devină alin. (1). De asemenea, se impune corelarea datei de la care decizia Curții Constituționale produce efecte juridice cu dispozițiile privitoare la intrarea în vigoare a legii, precizându-se că este vorba de 3 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.**

b) Garantarea independenței judecătorului și sporirea rolului justiției

1. În această materie propunerea legislativă de revizuire vizează, în primul rând, domeniul instanțelor judecătorești, completarea art. 23 din Constituție, prin introducerea unui nou alineat (1¹) cu următorul cuprins: **„Justiția este unică și egală pentru toți“**. Această nouă prevedere constituțională este concordantă cu prevederile art. 16 alin. (2), în virtutea cărora *„Nimeni nu este mai presus de lege“*, și cu dispozițiile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Curtea observă că în vederea armonizării legislației României cu acquisul comunitar propunerea legislativă prezintă un interes deosebit sub aspectul înlăturării dezbaterilor contradictorii asupra aplicării directe în legislația României a prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Pentru realizarea acestui obiectiv inițiatorii propun introducerea unor noi alineate (3) și (4) la art. 21 din Constituție, care au următorul cuprins:

„(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative dacă legea nu prevede altfel.“

Se constată că dispozițiile propuse a fi introduse la alin. (3) au rolul de a întări liberul acces la justiție, garantând dreptul la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil, exigențe prevăzute de art. 6 alin. (1) al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În ceea ce privește dispozițiile alin. (4), în virtutea cărora jurisdicțiile administrative sunt facultative, dacă legea nu prevede altfel, Curtea consideră că acestea nu au nici o relevanță constituțională. Astfel, din moment ce legiuitorul nu a prevăzut obligativitatea unei proceduri administrative jurisdicționale, nu se poate ridica problema interzicerii liberului acces la justiție, iar dacă a prevăzut o asemenea procedură și ea este obligatorie, textul constituțional este inutil. **Ca atare, textul nu este necesar pentru că nu își găsește aplicare în practică și urmează să fie eliminat. În plus, se observă că accesul liber la justiție, potrivit art. 21, nu poate fi condiționat de o jurisdicție administrativă facultativă sau chiar obligatorie, sens în care Curtea Constituțională s-a pronunțat prin mai multe decizii.**

2. În materia autorității judecătorești, mutații fundamentale urmează să se producă și în ceea ce privește **Consiliul Superior al Magistraturii**. Elementul esențial care definește noua reglementare se referă la garantarea independenței acestei autorități publice prin limitarea intervenției reprezentanților Ministerului Justiției în propria activitate.

Pentru realizarea acestor obiective dispozițiile art. 132 alin. (1) propun instituirea funcției Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției.

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii urmează a fi alcătuit din **17 membri**, constituiți în două secții, una pentru judecători (7 membri) și una pentru procurori (5 membri). Plenul Consiliului Superior al Magistraturii este completat cu 4 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală. De asemenea, fac parte din Consiliul Superior al Magistraturii: ministrul

justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al României.

Din această enumerare stabilită de viitorul art. 132 alin. (2) Curtea constată că de fapt **Consiliul Superior al Magistraturii este compus nu din 17 membri, ci din 19 membri (7 judecători, 5 procurori, 4 reprezentanți ai societății civile, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al României)**. Textul propus are în vedere apartenența procurorului general la secția procurorilor, iar a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție la secția judecătorilor, fără să facă deosebirea dintre membrii de drept și membrii desemnați. Totodată textul art. 132 alin. (1) stabilește expres că alcătuirea Consiliului Superior al Magistraturii este limitată la 17 membri, fără a face vreo repartizare pe secții a membrilor societății civile și a celorlalți trei reprezentanți ai autorităților publice. Chiar dacă se acceptă că procurorul general și președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție fac parte din secții, nu se poate trece peste faptul că ministrul justiției este exclus din numărul de 17. Dar și în cazul în care ministrul justiției ar urma și el să fie inclus în numărul judecătorilor, se ridică dificultatea validării sale de către Senat, în condițiile în care el este membru al Guvernului, a cărui investire ține de competența ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului. Nici eventualele susțineri privitoare la desemnarea procurorului general sau a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție în alegeri generale ale judecătorilor nu sunt de natură să elimine antinomiile ce se pot naște în urma desfășurării unor astfel de proceduri. **Curtea constată că numărul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 19, urmând ca legiuitorul constituant să reglementeze expres distincția dintre membrii aleși și membrii de drept. Rămâne, de asemenea, de precizat cine îi validează pe reprezentanții societății civile.**

Textul propus la alin. (4) al art. 132 prevede că titularizarea magistraților în Consiliul Superior al Magistraturii se face pentru o perioadă de 6 ani, prin alegeri în adunări generale ale judecătorilor sau ale procurorilor, rezultatele alegerilor urmând a fi validate de Senat. La rândul său, Consiliul își alege dintre membrii săi un președinte, pentru un mandat de 1 an, care nu poate fi reînnoit.

Curtea Constituțională reține că această ultimă dispoziție a art. 132 alin. (4) este insuficient elaborată din punctul de vedere al separației puterilor în stat și al asigurării autonomiei de funcționare a acestei autorități publice. Astfel, din textul care stabilește că președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales dintre membrii săi nu trebuie să se înțeleagă că **acesta ar putea fi ministrul justiției, procurorul general sau președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție**. Aceste autorități publice participă la ședințele Consiliului cu **o anumită încercătură de autoritate, pe care le-o conferă funcția pe care o exercită. De aceea, Curtea Constituțională reține că funcția de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii nu poate fi deținută decât de către un magistrat ales sau un reprezentant al societății civile. Ca atare ar trebui instituită o incompatibilitate între funcțiile de ministru al justiției, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție și procuror general al României și funcția de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii. Este de reținut și faptul că sintagma „procuror general al României“ nu este conținută în Constituție.**

Referitor la textul propus la alin. (7) al art. 132, Curtea observă că acesta conține o altă dispoziție care concură la

ridicarea Consiliului Superior al Magistraturii la rangul unei instituții apte să asigure independența justiției, și anume cea privitoare la dreptul Președintelui României de a prezida lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă. Curtea reține că această atribuție este o consecință firească a faptului că Președintele României este cel care, în temeiul art. 124, numește judecătorii și procurorii, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, cu excepția celor stagiați [art. 133 alin. (1)].

Curtea constată că, în virtutea art. 132 alin. (5), (6) și (8), durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani, hotărârile sale se iau prin vot secret și nu pot fi atacate la instanțele judecătorești. **Această ultimă dispoziție se află într-un raport antinomic cu prevederile art. 21 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime“.** Mai mult, într-un stat de drept neasigurarea accesului liber la instanțele judecătorești este inacceptabilă. Ca atare, interzicerea recursului la justiție, cu privire la astfel de hotărâri, este contrară principiului stabilit de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în virtutea căruia orice persoană are dreptul la un proces echitabil, un asemenea proces fiind exclus în afara unei instanțe care să garanteze efectiv independența judecătorului.

Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, în secții și în plen, în domeniul jurisdicției disciplinare a judecătorilor și procurorilor, fără votul ministrului justiției și al procurorului general, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. **Această dispoziție constituțională nu poate interzice accesul liber la justiție al persoanei judecate de această „instanță“ extrajudiciară, fără încălcarea prevederilor art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.**

B. 2. Introducerea unor noi drepturi și obligații, precum și reconfigurarea celor existente

1. **Curtea constată că această dimensiune a revizurii Constituției își găsește o reflectare corespunzătoare în introducerea art. 46¹ în cuprinsul Legii fundamentale**, cu următorul cuprins: „Art. 46¹. — Statul și autoritățile publice sunt obligate să ia măsuri pentru ocrotirea și refacerea mediului înconjurător, precum și pentru menținerea echilibrului ecologic.“

Se observă că transferul acestei reguli, din rândul dispozițiilor constituționale ale art. 134 alin. (2) lit. e), la capitolul privitor la drepturile și libertățile fundamentale este contrar logicii sistematizării materialului normativ. Pentru asigurarea realizării scopului propunerii legislative, Curtea consideră că este necesar să se insereze la capitolul II al titlului II din Constituție dreptul omului la un mediu sănătos, cu obligația corelativă a tuturor de a contribui la ocrotirea și refacerea mediului înconjurător, pe această cale legitimându-se acțiunea legiuitorului de a stabili sancțiuni pentru poluarea mediului înconjurător.

2. **Modificarea art. 32 alin. (5) al Constituției vizează o transformare formală a textului actual al reglementării constituționale.** Actualul art. 32 alin. (5) prevede că instituțiile de învățământ, inclusiv cele particulare, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Noua reglementare are în vedere următoarea redactare a textului constituțional: „(5) **Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.**“

Această nouă redactare a dispozițiilor art. 32 alin. (5) nu este de natură să aducă vreo modificare în actuala ordine constituțională privitoare la învățământ. Astfel, învățământul poate fi de stat sau particular, instituindu-se pe această cale o dihotomie specifică celor mai profunde construcții juridice. Introducerea unui nou criteriu, cel confesional, nu ține seama de logica dihotomiei, adăugând unui criteriu logic o nouă determinare, inadmisibilă prin faptul că ea se regăsește în cele două, definite la ora actuală de Constituție. Astfel, învățământul confesional nu este exclus din învățământul privat și nici din cel de stat. Există deci un învățământ confesional atât privat, cât și public, ceea ce nu justifică modificarea, sub acest aspect, a Legii fundamentale. Curtea consideră că norma examinată devine coerentă dacă se introduce în textul supus revizurii **perechea logică a învățământului confesional, respectiv laic.** Astfel, noul text constituțional ar urma să prevadă că învățământul de toate gradele **poate fi laic sau religios și se desfășoară în unități de stat ori particulare, în condițiile legii.**

C. Optimizarea procesului decizional al autorităților publice

Examinând propunerea legislativă, se reține dezideratul eliminării unor carențe constatate în funcționarea autorităților publice prin oferirea unor soluții menite să contribuie la ridicarea lor la standardele democratice în această materie, după cum urmează:

a) **Raționalizarea activității parlamentare** se preconizează a fi efectuată prin modificarea art. 62, art. 67 alin. (1), art. 69, art. 72 alin. (3), art. 73, art. 73¹, art. 78 și prin abrogarea art. 70, ale cărui prevederi se preiau la art. 69 alin. (1), art. 71, ale cărui dispoziții sunt preluate la art. 72 alin. (3) lit. e), art. 75 și 76.

Aceste modificări urmăresc să realizeze o mai bună delimitare a atribuțiilor celor două Camere ale Parlamentului, să redefiniească statutul deputaților și senatorilor și elementele constituționale ale procedurii legislative.

Curtea Constituțională observă că prin modificarea art. 62 se urmărește stabilirea principiului în virtutea căruia cele două Camere lucrează în ședințe separate. Excepția de la această regulă o constituie ședințele comune, a căror competență este strict determinată de Legea fundamentală. În acest sens, propunerea legislativă are în vedere introducerea unor noi competențe pe ordinea de zi a ședințelor comune ale Camerelor, prin modificarea lit. f), g) și h) ale alin. (2) al art. 62 din Constituție și introducerea unor noi litere, i) și j). Pe această cale, în ședințele comune ale Camerei Deputaților și Senatului urmează să fie aprobate și următoarele materii: strategia națională de apărare a țării, numirea directorilor serviciilor de informații și exercitarea controlului asupra activității acestor servicii, numirea Avocatului Poporului, stabilirea statutului deputaților și senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora, îndeplinirea altor atribuții care, potrivit Constituției, legilor organice sau regulamentului, se exercită în ședință comună.

Curtea constată că, în principiu, stabilirea competenței Camerelor parlamentare, în ședințe comune sau în ședințe separate, nu ridică probleme de constituționalitate.

Dar se observă că **stabilirea unor asemenea atribuții prin lege organică sau prin regulamente este contrară prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție**, care nu este propus să fie modificat și care stabilește că „Organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulament propriu“. Această dispoziție dă expresie autonomiei reglementare a fiecărei Camere, de unde rezultă consecința că,

în afara unei reglementări constituționale a atribuțiilor comune ale celor două Camere, acestea nu pot fi departajate prin lege organică sau prin regulamentul ședințelor comune, fără a pune în pericol funcționarea Parlamentului bicameral. S-ar putea lua astfel atribuții ale uneia dintre Camere, în afara unei prevederi constituționale, pentru a fi transferate ședințelor comune, ceea ce constituie o încălcare a Legii fundamentale.

În ceea ce privește stabilirea prin Constituție a atribuțiilor ce se exercită în ședință comună, Curtea Constituțională nu poate avea vreo obiecție atâta vreme cât acest lucru reprezintă un atribut exclusiv al puterii constituante derivate. Curtea reține totuși că modificarea art. 62 alin. (2) lit. j) reprezintă o contradicție a prevederilor art. 62 alin. (1), care instituie regula ședințelor separate ale celor două Camere. **În consecință, stabilirea unor competențe pentru ședințele comune ale Parlamentului, prin lege organică, reprezintă o negare a acestor prevederi constituționale și o antinomie juridică, greu de soluționat în practică.**

Dacă, în temeiul dispozițiilor constituționale în vigoare, Guvernul poate să opteze pentru sesizarea oricărei Camere a Parlamentului cu un proiect de lege, în viitor această posibilitate este restrânsă la anumite domenii, stabilite de art. 73¹, pentru fiecare Cameră. Partajarea acestor competențe este valabilă și în cazul propunerilor legislative, stabilindu-se anumite materii în care o Cameră poate fi sesizată pentru adoptarea acestora în prima lectură. Astfel, pentru departajarea atribuțiilor Camerei Deputaților și Senatului, art. 73¹, în opinia autorilor propunerii legislative, stabilește că anumite propuneri legislative și proiecte de lege se supun obligatoriu spre dezbateră Camerei Deputaților, iar altele Senatului. Și această opțiune a puterii constituante derivate este absolută, și ea nu poate fi supusă cenzurii Curții Constituționale.

Curtea observă că în noua redactare a dispozițiilor constituționale privitoare la competența legislativă a Camerelor nu se elimină principiul bicameralismului, dar se simplifică rigorile sale, în sensul că un proiect de lege adoptat de o Cameră se transmite celeilalte spre o examinare definitivă. Noutatea care apare rezidă în faptul că prima Cameră sesizată este privită doar ca o cameră care preexaminează proiectul de lege înaintea votului decisiv al celei de-a doua Camere. Este o formulă raționalizată a adoptării legii în sistemul bicameral prin votul decisiv al Camerei politice sau inferioare a Parlamentului. Nici această opțiune nu poate fi cenzurată de Curtea Constituțională în condițiile în care cele două Camere au poziții egale și aceeași legitimitate. Cu toate acestea, Curtea remarcă faptul că prin departajarea competențelor de examinare a proiectelor de lege între cele două Camere se poate ajunge la un conflict de competență. Pe parcursul examinării proiectului de lege propus de Guvern opoziția parlamentară a Camerei Deputaților constată că el ține de competența primară a Senatului. Sau, în cursul aceleiași proceduri parlamentare, un proiect de lege ordinară este transformat în lege organică, iar examinarea acestuia ține de competența celeilalte Camere. **Pe acest fond se pot naște blocaje legislative și, pentru evitarea acestora, Curtea Constituțională recomandă să se introducă la art. 73¹ un nou alineat care să prevadă posibilitatea desesizării Camerei investite în pofida Constituției și trimiterea proiectului de lege la cealaltă Cameră.** Procedul dezinvestirii este profitabil Camerei respective, deoarece, pe această cale, ea devine Camera

care are ultimul cuvânt în examinarea proiectului de lege sau a propunerii legislative.

Prin această modalitate de lucru, a distribuirii unor competențe exclusive unei Camere, se poate însă nega, în fapt, orice contribuție a primei Camere, fenomen ce poate prezenta anumite riscuri politice, mai ales în cazul în care Senatul și Camera Deputaților au configurații politice diferite. Avantajul pe care îl prezintă noua competență a Camerelor rezidă în eliminarea procedurii de mediere și a dezbaterii în plenul celor două Camere a textelor rămase în divergență, ca urmare a eșuării medierii ori a neaprobării raportului comisiei de mediere într-o Cameră sau în ambele Camere.

În aceeași ordine de idei, Curtea observă că utilizarea formulei „primă lectură“ pentru sesizarea unei Camere și a celei de „a doua lectură“ pentru trimiterea proiectului de lege de la o Cameră la alta este improprie limbajului dreptului parlamentar. Utilizarea primei, a celei de-a doua sau chiar a celei de-a treia lecturi (de exemplu: cazul Parlamentului danez) este proprie dezbaterii într-o singură Cameră. Chiar într-un parlament bicameral fiecare Cameră poate avea una, două sau mai multe lecturi. În schimb, examinarea în cascadă a proiectelor de lege într-o Cameră, în primă lectură, iar în cealaltă Cameră, în a doua lectură, transformă Parlamentul bicameral într-unul unicameral.

Cu privire la propunerile referitoare la art. 114, Curtea remarcă faptul că restricția privitoare la reglementarea prin ordonanțe de urgență a drepturilor electorale ale cetățenilor este necorelată cu celelalte prevederi constituționale care dau dreptul cetățenilor europeni, rezidenți în România, să participe la alegerile locale și la cele pentru Parlamentul European. Curtea consideră că nu se justifică o asemenea discriminare, propunând, în consecință, **eliminarea sintagmei „ale cetățenilor“ după „drepturile electorale“ din redactarea alin. (4¹) al art. 114.** Nu mai puțin important este faptul că referirea expresă la drepturile electorale este redundantă, deoarece acestea fac parte din drepturile prevăzute de Constituție, domeniu exclus deja de la reglementarea prin ordonanțe de urgență.

b) **Reconfigurarea unor dispoziții constituționale privitoare la Președintele României**

Curtea Constituțională, reținând că atribuțiile Președintelui României sporesc, potrivit preconizatelor prevederi ale art. 132 alin. (7), constată că se impune corelarea acestora cu prevederile actualului art. 94, care au denumirea „*Alte atribuții*“, prin introducerea unui nou alineat care să prevadă atribuția Președintelui României de a prezida ședințele Consiliului Superior al Magistraturii la care participă, după modelul instituit deja în art. 87 al Constituției. Această corelare se impune, întrucât atribuțiile autorităților constituționale trebuie structurate în corpurile Legii fundamentale, în mod expres, în capitolul sau în secțiunea care grupează competențele acelei autorități.

c) **Statutul administrației publice locale**

Curtea Constituțională observă că prin textul propus la alin. (1) și (2) ale art. 119 din Constituție se introduce un nou concept, acela al desconcentrării, prin înlocuirea conceptului de descentralizare utilizat de legiuitorul constituant în 1991. Acest text se impune să fie modificat, în primul rând, din motive ce țin de dreptul public, având în vedere că preconizatului concept tinde să înlocuiască, în mod absolut și eronat, pe cel de descentralizare a serviciilor publice. Pentru a se da o reglementare în acord cu principiile administrației publice, se impune, cu necesitate, să se

observe că în unitățile administrativ-teritoriale coexistă servicii publice ale statului cu autorități ale administrației publice locale. În primul caz legitimarea serviciilor publice statale existente în unitățile administrativ-teritoriale este supusă principiului desconcentrării, iar în cel de-al doilea caz este vorba de descentralizare administrativă, care are la bază acordarea, prin lege, a unor competențe proprii colectivităților teritoriale, a căror exercitare este conferită, în cazul examinat, consiliilor locale și primarilor. Așa fiind, includerea exclusivă în Constituție a principiului desconcentrării administrative elimină posibilitatea coexistenței sale cu principiul descentralizării, care vizează nu doar autoritățile administrației publice locale, ci și serviciile publice. **În aceste condiții, Curtea Constituțională apreciază că redactarea art. 119 urmează să sufere o modificare, în sensul supunerii administrației publice din unitățile administrativ-teritoriale atât principiului desconcentrării, cât și celui al descentralizării administrației publice, una dintre formele de manifestare a acestui principiu fiind autonomia locală.**

Prin-o astfel de modificare se reinstaurează conceptele firești în organizarea administrației publice locale. **Pe cale de consecință, înlocuirea termenului de desconcentrare cu cel de descentralizare se impune și în cuprinsul art. 122 alin. (2) din Constituție.**

Potrivit art. 6 alin. (2) din Constituție măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.

În situația în care într-o unitate administrativ-teritorială persoanele aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă, se poate crea un dezechilibru între aceștia și cetățenii de etnie română din respectiva unitate administrativ-teritorială sau membrii altui grup etnic care nu mai au posibilitatea de a fi aleși în consiliile locale, ceea ce creează o discriminare, în sensul art. 6 alin. (2) din Constituție, al art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, al art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și al altor reglementări internaționale care interzic discriminarea. Pentru eliminarea acestui posibil dezechilibru textul constituțional ar urma să prevadă că persoanele aparținând unui grup etnic minoritar într-o unitate administrativ-teritorială au dreptul de a fi reprezentate în consiliul local. În felul acesta cetățenii români de naționalitate română sau de altă naționalitate din unitățile administrativ-teritoriale în care sunt minoritari ar avea posibilitatea de a accede la funcții publice la nivel local și de a-și păstra identitatea etnică.

d) Modificarea dispozițiilor constituționale privitoare la Avocatul Poporului. Prin inițiativa legislativă se propune completarea art. 55 alin. (1) al Constituției, în sensul admiterii specializării adjuncților Avocatului Poporului pe domenii de activitate. În acest sens se propune adăugarea următoarei teze: *„Adjuncții Avocatului Poporului sunt specializați pe domenii de activitate.”*

Curtea Constituțională consideră că **o asemenea dispoziție nu este de ordin constituțional, ea putând fi adoptată prin modificarea legii organice a instituției Avocatul Poporului. În acest sens se apreciază că este vorba de o specializare *ratione materiae* a funcțiilor instituției ca atare, care nu afectează posibilitățile actuale de distribuire**

a competențelor între adjuncți, pe de o parte, și între aceștia și Avocatul Poporului, pe de altă parte.

D. Modificarea altor dispoziții constituționale

În afara obiectivelor enumerate mai sus Curtea Constituțională consideră că există și o serie de alte modificări propuse de autorii propunerii legislative, care nu se încadrează în finalitățile prevăzute la pct. A, B și C, dar care răspund altor comandamente de racordare a prevederilor Legii fundamentale la exigențele practicii internaționale a României ori la unele cerințe de tehnică legislativă.

a) În această sferă a modificărilor propuse a fi aduse Constituției se situează modificarea și completarea art. 134 din Constituție, privitor la economia națională.

Propunerea legislativă de revizuire are în vedere, printre altele, modificarea lit. e) a alin. (2), în sensul eliminării textului actual referitor la *„refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic”* — text preluat printr-o formă modificată la art. 46¹ sub denumirea *„Ocrotirea mediului înconjurător”*. Curtea constată că, **în condițiile în care la art. 46¹ se va introduce dreptul la un mediu sănătos, este dezirabilă menținerea lit. e) a alin. (2) la art. 135, aici fiind sediul de reglementare a obligațiilor statului.**

b) Curtea Constituțională observă că propunerea legislativă de revizuire a Constituției are în vedere și modificarea art. 151 al Legii fundamentale, prin introducerea unor dispoziții tranzitorii care să asigure continuarea mandatelor de către actualii judecători ai Curții de Conturi, precum și reînvestirea unor foști judecători ai Curții Constituționale.

Textele propuse au următorul cuprins: *alin. 4 „[...] Pentru asigurarea înnoirii Curții de Conturi din 3 în 3 ani, la expirarea mandatului actualilor consilieri de conturi aceștia vor putea fi numiți pentru încă un mandat de 3 sau 6 ani.*

(5) Foștii judecători ai Curții Constituționale care nu au exercitat funcția pentru un mandat de 9 ani pot fi reînvestiți pentru diferența de mandat.”

Cu referire la **propunerea vizând consilierii de conturi, Curtea Constituțională constată că acest text se impune a fi eliminat pentru că reglementarea nu este de nivel constituțional, având în vedere că actualul alin. (4) al art. 139 nu reglementează durata exercitării mandatului membrilor Curții de Conturi și nici periodicitatea numirii lor în funcție.** Dacă legiuitorul are această intenție de legiferare, o poate face prin reglementare legală, adică prin act normativ de același rang.

În ceea ce privește reînvestirea foștilor judecători ai Curții Constituționale, care nu au exercitat funcția pentru un mandat de 9 ani, pentru diferența de mandat, Curtea constată că aceasta este de natură să producă o serie de perturbații în activitatea instanței de contencios constituțional și să încalce voința puterii constituționale originare. Astfel, există situații în care un judecător și-a dat demisia după un an de activitate, fiind numit un altul pentru diferența de mandat de 8 ani. Cei doi, potrivit noilor dispoziții ale art. 151 alin. (5) ar avea, în egală măsură, vocația de a fi reînvestiți în funcții la Curtea Constituțională; ambii nu pot însă reveni în același timp, ceea ce ar crea reale diferențe de tratament juridic.

Totodată Adunarea Constituantă a stabilit că numai în prima Curte Constituțională mandatul judecătorilor poate fi de 3, de 6 sau de 9 ani. În cazul în care s-ar introduce astăzi, pe calea revizuirii, mandate care pot fi de 1 an, de 3 ani, de 4 ani, de 6 ani sau de 8 ani, s-ar contraveni acestei voințe originare, ceea ce este de natură să perturbe întreaga activitate a Curții.

Conceptia alcătuirii Curții Constituționale ca autoritate politico-jurisdicțională, predispusă la o reînnoire ciclică, este o garanție a neutralității sale politice în calitate de garant al supremației Constituției în sistemul juridic normativ, menită să asigure o dreaptă cumpănă în activitatea de realizare a justiției constituționale.

În privința redactării alin. (2) al art. 151, Curtea consideră că termenul „*instituții publice*”, care ar putea fi utilizat la intrarea în vigoare a Constituției, ar trebui abandonat în virtutea faptului că, potrivit dispozițiilor Legii fundamentale, definiția dată actualelor organe de stat este cea de **autorități publice**.

c) **Modificarea art. 152 urmărește eliminarea actualelor dispoziții constituționale privitoare la instituțiile viitoare, ținând seamă de faptul că ele au rămas fără obiect, și înlocuirea acestora cu o dispoziție privitoare la republicarea Constituției.** Modul de redactare a acestuia este defectuos, deoarece se referă la proiectul de lege sau propunerea legislativă de revizuire a Constituției, arătând că acesta se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 5 zile de la data adoptării. În virtutea dispozițiilor constituționale în vigoare, un proiect de lege sau o propunere legislativă adoptată de Parlament încetează să mai fie proiect de lege sau propunere legislativă, el devenind lege. Față de aceasta, **Curtea consideră că textul art. 152 trebuie să aibă în vedere că legea de revizuire a Constituției se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, după adoptarea sa, în vederea aducerii la cunoștință publică a conținutului său și în**

vederea aprobării sale prin referendum. De altfel, chiar art. 147 alin. (3) din Constituție prevede că: „Revizuirea este definitivă după aprobarea ei prin referendum, organizat în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii legislative de revizuire.” Din această dispoziție legală se desprinde ideea că există două etape ale revizuirii, cea parlamentară, care se încheie printr-o lege, și una populară, când legea este aprobată prin referendum. De altfel, utilizarea formulei „*în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau propunerii de revizuire*” are semnificația stabilirii datei de la care începe să curgă termenul pentru organizarea referendumului. În acest sens Curtea observă că dispozițiile art. 147 alin. (3) se corelează cu dispozițiile art. 144 lit. a) în virtutea cărora Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, ceea ce întărește afirmația că un proiect de lege adoptat de Parlament încetează să mai fie socotit „proiect”, el devenind „lege”. În același sens este chiar art. II al propunerii de revizuire, care proclamă că „*revizuirea adoptată prin prezenta lege se supune aprobării prin referendum [...]*”.

d) În fine, Curtea Constituțională constată că **inclusiunea unor dispoziții privitoare la supunerea legii de revizuire unui referendum, potrivit art. II al propunerii legislative, este superfluă** în condițiile în care această obligație este expres prevăzută de art. 147 alin. (3) din Constituție, articol care nu suferă nici o modificare prin această operă de revizuire a Legii fundamentale.

Față de considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. a), al art. 146 alin. (1), al art. 148 alin. (1) și (2) din Constituție, precum și al art. 36 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că propunerea legislativă de revizuire a Constituției a fost inițiată cu respectarea prevederilor art. 146 alin. (1) din Constituție.

2. Constată că prevederile alin. 7¹) ce urmează a fi introduse la art. 41 sunt neconstituționale, deoarece ar avea ca efect suprimarea unei garanții a dreptului de proprietate, încălcându-se astfel limitele revizuirii prevăzute de art. 148 alin. (2) din Constituție.

3. Constată că dispozițiile ce urmează a fi introduse la art. 132 alin. (8) sunt neconstituționale, deoarece se află în contradicție cu prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ar avea ca efect suprimarea liberului acces la justiție, încălcându-se, de asemenea, limitele revizuirii prevăzute de art. 148 alin. (2) din Constituție.

4. Supune atenției Parlamentului observațiile din considerentele prezentei decizii, privitoare la următoarele dispoziții din propunerea legislativă de revizuire a Constituției: art. 11 alin. (3), art. 19 alin. (1), art. 21 alin. (4), art. 32 alin. (5), art. 46¹, art. 55 alin. (1), art. 62 alin. (2) lit. j), art. 73 alin. (3) și (5), art. 73¹, art. 94, art. 114 alin. (4¹), art. 119, art. 120¹, art. 132 alin. (2), (3) și (4), art. 134 alin. (2) lit. e), art. 144 lit. a¹), lit. c), lit. c¹) și lit. j), art. 145, art. 145², art. 151 alin. (2) și alin. (4) teza a doua și alin. (5), art. 152 și art. II.

5. Se constată că celelalte prevederi nu contravin dispozițiilor constituționale.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 16 aprilie 2003 și la aceasta au participat: Nicolae Popa, președinte, Costică Bulai, Nicolae Cochinescu, Constantin Doldur, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu, Șerban Viorel Stănoiu, Lucian Stăngu și Ioan Vida, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Prim-magistrat-asistent,
Claudia Miu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind transmiterea unui imobil, proprietate publică a statului, din administrarea Consiliului Local al Municipiului Carei, județul Satu Mare, în administrarea Ministerului Finanțelor Publice**

În temeiul art. 107 din Constituție, al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu completările ulterioare, și al art. 11 lit. m) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă transmiterea unui imobil situat în municipiul Carei, județul Satu Mare, trecut în domeniul public al statului prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Carei nr. 110/2002, din administrarea Consiliului Local al Municipiului Carei în administrarea Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Satu Mare.

Art. 2. — Imobilul are datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre și va avea destinația de sediu al Administrației Finanțelor Publice a Municipiului Carei.

Art. 3. — Predarea-preluarea imobilului transmis potrivit art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu
Ministrul administrației publice,
Octav Cozmâncă

București, 18 aprilie 2003.
Nr. 472.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE**a imobilului situat în municipiul Carei, județul Satu Mare, care se transmite din administrarea Consiliului Local al Municipiului Carei în administrarea Ministerului Finanțelor Publice**

Locul unde este situat imobilul	Persoana juridică de la care se transmite imobilul	Persoana juridică la care se transmite imobilul	Caracteristicile tehnice ale imobilului	Număr de inventar
Municipiul Carei, Str. Căplenilor, Cartierul Republicii, Județul Satu Mare	Consiliul Local al Municipiului Carei, județul Satu Mare	Ministerul Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Satu Mare	— Carte funciară nr. 13.476; — număr cadastral 237/1 și 238/4 — suprafața construită = 363 m ² — suprafața desfășurată = 726 m ² — suprafața totală a terenului, inclusiv construcțiile = 751 m ²	Va fi atribuit de Ministerul Finanțelor Publice

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind darea în administrare Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Bacău a unor imobile proprietate publică a statului

În temeiul art. 107 din Constituție, al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu completările ulterioare, și al art. 116 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2003,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă darea în administrare Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Bacău a unor bunuri imobile, proprietate publică a statului, situate în județul Bacău, localitatea Comănești, str. Gârlei bl. Troțuș nr. 14, identificate potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 18 aprilie 2003.
Nr. 473.

ANEXĂ

**DATELE DE IDENTIFICARE
a bunurilor imobile*) care se dau în administrarea
Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Bacău**

Adresa bunurilor imobile	Caracteristicile tehnice ale bunurilor imobile
Localitatea Comănești, str. Gârlei bl. Troțuș nr. 14, județul Bacău	1. Clădirea Complexul „Gârlei“ (secție răcoritoare, confecții, bar): — suprafața construită = 352,58 m ² — suprafața utilă = 286,41 m ² 2. Terenul aferent construcției, în suprafață de 105,29 m ² , din care: — suprafața indiviză aferentă construcției = 67,90 m ² — suprafața indiviză aferentă casei scârilor = 4,64 m ² — suprafața terenului exterior = 32,75 m ²

*) Bunurile imobile au fost trecute în proprietatea publică a statului prin Procesul-verbal din data de 24 octombrie 2002, emis de Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Bacău, în temeiul dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1996, aprobată cu modificări prin Legea nr. 108/1996, cu modificările și completările ulterioare.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind darea în administrare Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Iași a unui imobil proprietate publică a statului

În temeiul art. 107 din Constituție, al art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu completările ulterioare, și al art. 116 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 79/2003,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă darea în administrare Ministerului Finanțelor Publice — Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Iași a unui bun imobil, proprietate publică a statului, situat în județul Iași,

localitatea Pașcani, str. Mihail Kogălniceanu la inter- potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta
secția cu str. Eugen Stamate bl. H, parter, identificat hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 18 aprilie 2003.
Nr. 475.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE
a bunului imobil*) care se dă în administrarea
Ministerului Finanțelor Publice – Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Iași

Adresa bunului imobil	Caracteristicile tehnice ale bunului imobil
Localitatea Pașcani, str. Mihail Kogălniceanu la intersecția cu str. Eugen Stamate bl. H, parter, județul Iași	Clădire parter: – suprafața construită = 235,50 m ² – suprafața utilă = 184,5 m ²

*) Bunul imobil a fost trecut în proprietatea publică a statului prin Procesul-verbal din data de 11 decembrie 2002, emis de Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Iași – Administrația Finanțelor Publice Pașcani, în temeiul dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1996, aprobată cu modificări prin Legea nr. 108/1996, cu modificările și completările ulterioare.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI RESURSELOR

ORDIN

pentru aprobarea Prescripției tehnice PT R2-2003, ediția 1, „Cerințe tehnice privind montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, repararea și verificarea tehnică a mecanismelor de ridicat“

În aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 1.340/2001 privind organizarea și funcționarea Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 21 ianuarie 2002,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 19/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Industriei și Resurselor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul industriei și resurselor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Prescripția tehnică PT R2-2003, ediția 1, „Cerințe tehnice privind montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, repararea și verificarea tehnică a mecanismelor de ridicat“, cuprinsă în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul industriei și resurselor,
Dan Ioan Popescu

București, 14 martie 2003.
Nr. 142.

*) Anexa se publică ulterior.

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

ORDIN**pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 102/2003 privind stabilirea speciilor de animale vii, categoriilor de producție, greutateii minime și a perioadei admise pentru export în anul 2003**

Având în vedere prevederile art. 1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr. 463/2002 pentru aprobarea procedurii privind exportul de animale vii,

în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 362/2002 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 102/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 17 februarie 2003, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — (1) Speciile de animale vii, categoriile de producție, greutatea minimă și perioada admisă pentru export în anul 2003 sunt prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Nu este admis la export tineretul ovin femel provenit din exploatațiile aflate în controlul oficial al producției.

(3) Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie «Prof. dr. G.K. Constantinescu» va întocmi și

va pune la dispoziție celor interesați lista exploatațiilor de ovine aflate în controlul oficial al producției.“

2. Litera b) a articolului 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) tabelele cu animalele, pe specii și categorii, individualizate, propuse pentru reformă vor fi întocmite, în cazul persoanelor juridice, conform art. 5 alin. (2) lit. d) și, în cazul persoanelor fizice, conform art. 5 alin. (3) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 463/2002 pentru aprobarea procedurii privind exportul de animale vii.“

3. Articolul 3 se abrogă.

4. Anexa nr. 2 „Angajament” se abrogă.

Art. II. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,

Petre Daea,
secretar de stat

București, 24 aprilie 2003.
Nr. 318.

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

ORDIN**privind aprobarea Listei cuprinzând deținătorii de patrimoniu genetic al animalelor în anul 2003 pentru speciile ovine, păsări, animale de blană, viermi de mătase, albine, pești, taurine, porcine și palmipede, pe rase și linii**

Având în vedere prevederile art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2000 privind finanțarea de la bugetul de stat a unor măsuri pentru protejarea patrimoniului genetic al animalelor, aprobată prin Legea nr. 362/2001,

în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 362/2002 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Lista cuprinzând deținătorii de patrimoniu genetic al animalelor în anul 2003 pentru speciile ovine, păsări, animale de blană, viermi de mătase, albine, pești, taurine, porcine și palmipede, pe rase și linii,

prezentată în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,

Petre Daea,
secretar de stat

București, 24 aprilie 2003.
Nr. 319.

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

LISTA

cuprinzând deținătorii de patrimoniu genetic al animalelor în anul 2003 pentru speciile ovine, păsări, animale de blană, viermi de mătase, albine, pești, taurine, porcine și palmipede pe rase și linii

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
OVINE				19072
Rasa Karakul				
1	SCDO POPAUTI	LOC. POPAUTI, COM. RACHITI	BOTOSANI	776
2	OARZ BOTOSANI	BOTOSANI, STR. TATARI NR.12	BOTOSANI	87
3	SC AGRALMIXT SA ANDRIESEN	ANDRIESEN	IASI	1240
4	SC DANIELA SRL IASI	IASI, ALEEA SADOVEANU NR. 14 A	IASI	204
5	COTUNA GRIGORE	PIATRA NEAMT, STR. LT. DRAGHESCU	NEAMT	323
6	CUJBARI VALER	GRUMAZESTI	NEAMT	80
7	MANASTIREA AGAPIA	AGAPIA	NEAMT	285
TOTAL				2995
Rasa Merinos de Transilvania				
1	SCDA ORADEA	ORADEA, CALEA ARADULUI NR. 5	BIHOR	157
2	SUCIU GHEORGHE	BRAILA, STR. SCOLILOR NR. 81, BL.PP, AP. 7	BRAILA	8
3	SCDA BRAILA, F. LACU SARAT	BRAILA, SOS. VIZIRULUI KM 9	BRAILA	1304
4	STATIUNEA DIDACTICA „BANU MARACINE”	CRAIOVA, CALEA BUCURESTI, NR. 264	DOLJ	40
5	SC CORPARET SA CAREI	CAREI, SOS. CAREI-MOFTIN	SATU MARE	231
6	SC SINAGRO SINNICOLAU MARE	SINNICOLAU-MARE, STR. 30 DECEMBRIE NR.9	TIMIS	2056
TOTAL				3796
Rasa Merinos de Palas				
1	SCDA MARCULESTI	PERISORU	CALARASI	343
2	CIULINARU ION	CALARASI, STR. GARAJULUI NR. 23	CALARASI	50
3	RAFTU CONSTANTIN	CONSTANTA, STR. MARASESTI NR. 17	CONSTANTA	869
4	NADOLEANU DAN	CONSTANTA, STR. IZVOR NR. 12	CONSTANTA	128
5	AF CRISTEF	VALU LUI TRAIAN	CONSTANTA	30
6	ICDOC PALAS	CONSTANTA, BD. I. C. BRATIANU NR. 248	CONSTANTA	482
7	SC OVIS PALAS	CONSTANTA, BD. I. C. BRATIANU NR. 248	CONSTANTA	212
8	SDCAO BILCIURESTI	BILCIURESTI	DAMBOVITA	3
9	SC AGROINDUSTRIALA MOVILA SA	MOVILA	IALOMITA	721
10	SC AGRO-MIXTA ANDRIAS ANDRASESTI	ANDRASESTI	IALOMITA	469
TOTAL				3307
Rasa Merinos de Stavropol				
1	SDO Rusetu	Rusetu, NR.1479	BUZAU	46
2	SC OIL SIMEX TRADING SRL PESTERA F.SAIDIA	OVIDIU, SOS. TULCEI NR. 1	CONSTANTA	992
3	SC OIL SIMEX TRADING SRL PESTERA F.FULGA	OVIDIU, SOS. TULCEI NR. 1	CONSTANTA	1170
TOTAL				2208
Rasa Merinos australian				
1	ICDOC PALAS	CONSTANTA, BD. I. C. BRATIANU NR. 248	CONSTANTA	101
2	SC OVIS PALAS	CONSTANTA, BD. I. C. BRATIANU NR. 248	CONSTANTA	16
TOTAL				117
Rasa Merinos askanian				
1	SDO Rusetu	Rusetu, NR.1479	BUZAU	28
TOTAL				28
Rasa Tigaie de Rușețu				
1	SDO Rusetu	Rusetu, NR.1479	BUZAU	79
TOTAL				79

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
Rasa Țigăie				
1	SCDOC SECUIENI	BACAU, CALEA BIRLADULUI NR. 256	BACAU	132
2	SDCAO BILCIURESTI	BILCIURESTI	DAMBOVITA	432
3	SCDA TURDA	TURDA, STR. AGRICULTURII NR. 27	CLUJ	616
4	SCDP JUCU	JUCU, STR. DEJULUI NR. 42	CLUJ	332
5	PRODAGRO SLOBOZIA SRL, F. BORCEA	SLOBOZIA, STR. MATEI BASARAB Bl.35, Sc.B, Et.3, Ap.11	IALOMITA	220
6	SC AGROINDUSTRIAL UNIREA MANASTIREA SA	MANASTIREA	CALARASI	505
7	CIULINARU ION	CALARASI, STR. GARAJULUI NR. 23	CALARASI	53
8	IBNA BALOTESTI	BALOTESTI	ILFOV	50
9	DUMITRACHE ALEXANDRU	MAVRODIN	TELEORMAN	35
10	DUMITRACHE NICOLAE	MAVRODIN	TELEORMAN	85
11	SLAVITESCU NICOLAE	MAVRODIN	TELEORMAN	60
12	IACOB F. IONEL	MAVRODIN	TELEORMAN	39
13	STOICA GHEORGHE	MAVRODIN	TELEORMAN	51
14	TRAISTARU ILIE	MAVRODIN	TELEORMAN	42
15	LAUDAN IOAN	MAVRODIN	TELEORMAN	65
16	CIUREA ANGHEL	MAVRODIN	TELEORMAN	40
17	VAETUS ANGHEL	MAVRODIN	TELEORMAN	60
18	GEARAP ANTON	MAVRODIN	TELEORMAN	40
19	TUDORANA GHEORGHE	MAVRODIN	TELEORMAN	63
20	NEGRILA PETRE	MAVRODIN	TELEORMAN	42
21	NEDELOAEA GHEORGHE	MALDAIENI	TELEORMAN	181
22	GRIGORE STAN	MALDAIENI	TELEORMAN	64
23	MUSTATEA GHEORGHE	MALDAIENI	TELEORMAN	85
24	SLAVITESCU ION	MAVRODIN	TELEORMAN	35
25	VISAN ION	MAVRODIN	TELEORMAN	41
26	DINCA ILIE	CALINESTI	TELEORMAN	24
27	DINCA OPREA	CALINESTI	TELEORMAN	44
28	HAITA GIGI	CALINESTI	TELEORMAN	27
29	BABOI PETRISOR CATALIN	CALINESTI	TELEORMAN	36
30	COTULBEA MARIAN	CALINESTI	TELEORMAN	29
31	BANUTA ION	MAVRODIN	TELEORMAN	22
32	STAN NICOLAE	MAVRODIN	TELEORMAN	2
33	RUSU RADU	MAVRODIN	TELEORMAN	30
34	DOBRE PETRE	CALINESTI	TELEORMAN	16
35	STEFAN FLOREA	MALDAIENI	TELEORMAN	153
36	STEFAN ANGHEL	MALDAIENI	TELEORMAN	95
37	NEDELOIEA NICULAE	MALDAIENI	TELEORMAN	44
38	DITA GHEORGHE	MALDAIENI	TELEORMAN	58
39	GRIGORE AUREL	MALDAIENI	TELEORMAN	25
40	ROTARU RADU	MALDAIENI	TELEORMAN	32
TOTAL				4005
Rasa Țurcană				
1	VONICA IOAN	SIRIA, NR. 1495	ARAD	530
2	BRATU IOAN	PECICA, NR. 645	ARAD	750
3	SDO RUSSETU	RUSSETU, NR 1479	BUZAU	12
4	SUCIU IOAN	BACIU	CLUJ	439
5	MOLDOVAN OLIMPIU	APAHIDA, STR. LIBERTATII NR. 112	CLUJ	183
6	STOICOI IOAN	ORASTIOARA DE SUS, SAT LUDESTI, NR. 12 A	HUNEDOARA	221
7	LASC DORU	TOTESTI, SAT TOTESTI, NR.93	HUNEDOARA	299
TOTAL				2434
Rasa Merinofleisch				
1	SCDOC SECUIENI	BACAU, CALEA BIRLADULUI NR. 256	BACAU	25
2	SCDA ORADEA	ORADEA, CALEA ARADULUI NR. 5	BIHOR	78
TOTAL				103

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
PĂSARI				216853
Rase de găini grele - linii pure - adulte				
1	S.C. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	COM. TĂRTĂȘEȘTI, JUD. DÎMBOVIȚA	DÎMBOVIȚA	9170
TOTAL				9170
Rase de găini grele - linii pure - tineret				
1	S.C. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	COM. TĂRTĂȘEȘTI, JUD. DÎMBOVIȚA	DÎMBOVIȚA	99600
TOTAL				99600
Rase de găini ușoare - linii pure - adulte				
1	S.C. AVICOLA BUCUREȘTI S.A.	STR. JANDARMERIEI, NR.2, SECTOR 1	BUCUREȘTI	11070
TOTAL				11070
Rase de găini ușoare - linii pure - tineret				
1	S.C. AVICOLA BUCUREȘTI S.A.	STR. JANDARMERIEI, NR.2, SECTOR 1	BUCUREȘTI	85900
TOTAL				85900
Curci - adulte				
1	INSTITUTUL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU CARTOF ȘI SFECLĂ DE ZAHĂR	STR. FUNDĂTURII NR.2, BRAȘOV	BRAȘOV	2318
TOTAL				2318
Curci - tineret				
1	INSTITUTUL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU CARTOF ȘI SFECLĂ DE ZAHĂR	STR. FUNDĂTURII NR.2, BRAȘOV	BRAȘOV	8795
TOTAL				8795
ANIMALE DE BLANĂ				2417
Nurca				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	880
TOTAL				880
Nutrie				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	43
TOTAL				43
Lup				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	16
TOTAL				16
Dihor				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	990
TOTAL				990
Vulpe polară				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	350
TOTAL				350
Vulpe argintie				
1	S.C. STAȚUNEA DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE PENTRU ANIMALE DE BLANĂ S.A. TG. MUREȘ	LOC.TG.MUREȘ, STR. ÎNTRE MOVILE NR.1	MUREȘ	138
TOTAL				138

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
VIERMI DE MĂTASE				3250
Bombyx mori				familii
1	S.C. DE SERICICULTURĂ SERICAROM S.A.	ȘOS.BUCUREȘTI - PLOIEȘTI NR.69, SECTOR 1	BUCUREȘTI	3000
TOTAL				3000
Phylosania ricini				
1	S.C. DE SERICICULTURĂ SERICAROM S.A.	ȘOS.BUCUREȘTI - PLOIEȘTI NR.69, SECTOR 1	BUCUREȘTI	250
TOTAL				250
ALBINE				1200
Apis mellifica carpatica				familii
1	S.C. INSTITUTUL DE CERCETARE ȘI DEZVOLTARE PENTRU APICULTURĂ S.A.	B-DUL FICUSULUI NR. 42, SECTOR 1	BUCUREȘTI	1200
TOTAL				1200
PESTI				48835
Rase de crap				34315
Crap Frasinet				
1	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	90
2	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	9910
Crap Podu Iloaiei				
1	S.C. ACVARES S.A.	Soseaua Pacurari nr.48, Iasi	Iasi	5000
Crap Ropsa				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	5000
Crap Ineu				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	5000
Crap Dunare				
1	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	9315
Specii				14520
Carassius auratus auratus (caras ornamental)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	1000
Ctenopharingodon idella (cosaș)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	6000
2	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	4000
Mylopharingodon piceus (scoicar)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	300
Tinca tinca (lin)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	100
Silurus glanis (sogn)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	250
2	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	350

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
Esox lucius (știucă)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	400
2	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	100
Stizostedion lucioperca (șalău)				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	250
2	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	50
Polyodon spathula				
1	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet	Nucet	Dambovita	1500
2	S.C. ACVARES S.A.	Soseaua Pacurari nr.48, Iasi	Iasi	100
Acipenser stellatus (păstrugă)				
1	Institutul de Cercetare - Dezvoltare pentru Piscicultură și Industrializarea Peștelui Galați	str. Portului nr.2-4, 6200, Galați	Galați	100
2	S.C. ACVARES S.A.	Soseaua Pacurari nr.48, Iasi	Iasi	20
Prezervare Resurse Genetice				14
TAURINE				
Rasa Sura de Stepă				
1	STAȚIUNEA DE CERCETARE - DEZVOLTARE PENTRU BOVINE DANCU	ȘOSEAUA UNGHENI NR.9, IAȘI	IAȘI	13
2	CATANA NECULAI (FERMA CĂCIULEȘTI, COM. GIROV)	STR. TITU MAIORESCU Nr.3 Bl.i 1, Ap.11 Loc. PIATRA NEAMȚ, cod 5600	NEAMȚ	1
TOTAL				14
BUBALINE				
Rasa Bivolul românesc				
1	STAȚIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU CREȘTEREA BUBALINELOR ȘERCAIA	STR. CÂMPULUI nr. 2, ȘERCAIA	BRAȘOV	120
TOTAL				120
OVINE				
Rasa Turcană (varietatea Rațca)				
1	PASCU IONEL	DOCLIN, NR.65	CARAȘ SV.	104
2	STOIA DAMASCHIN	DOCLIN, NR.153	CARAȘ SV.	100
3	DRAGOMIR ANA	DOCLIN, NR.13	CARAȘ SV.	35
4	MUSTATA MARIA	BINIS, NR.218	CARAȘ SV.	29
5	CARSTA ALEXANDRU	TIROL, NR.279	CARAȘ SV.	12
6	BOJIN GHEORGHE	FOROTIC, NR.60	CARAȘ SV.	33
7	MIU PAVEL	COMORASTE, NR.29	CARAȘ SV.	23
8	PASCU PETRU	DOCLIN, NR.12	CARAȘ SV.	15
9	DOGAN DANIEL	DOCLIN, NR.39	CARAȘ SV.	13
10	POPA VIORICA	DOCLIN, NR. 200	CARAȘ SV.	10
11	ANDRIEȘ PETRU	DOCLIN, NR.31	CARAȘ SV.	17
12	TAMBRIS CONSTANTIN	DOCLIN, NR. 201	CARAȘ SV.	20
13	IOANA ION	DOCLIN, NR.108	CARAȘ SV.	27
14	STOIA PETRU	DOCLIN, NR.97	CARAȘ SV.	42
15	OANCEA PETRU	DOCLIN, NR.115	CARAȘ SV.	83
16	DRAGOMIR IOAN	DOCLIN, NR.80	CARAȘ SV.	9
17	STOIA CIURCU ION	DOCLIN, NR.205	CARAȘ SV.	22
18	MARCU IRIMIA	DOCLIN, NR.40	CARAȘ SV.	10
19	STOIA OANCEA IOAN	DOCLIN, NR.44	CARAȘ SV.	10
20	BORCAN PETRU	DOCLIN, NR.172	CARAȘ SV.	12

Nr. crt.	Numele sau denumirea deținătorului	Adresa	Județul	Nr. cap.
0	1	2	3	4
21	RAITARU PETRU	DOCLIN, NR.72	CARAȘ SV.	31
22	PAU ION	DOCLIN, NR.144	CARAȘ SV.	26
23	PLOSTINARU STANCIU	DOCLIN, NR.154	CARAȘ SV.	13
24	CRĂCIUN ION	DOCLIN, NR.92	CARAȘ SV.	16
25	AVRAM ADRIAN	BINIS, NR. 123	CARAȘ SV.	6
26	BLOCAU IOAN	BINIS, NR. 145	CARAȘ SV.	6
27	IANCU IOAN	BINIS, NR. 195	CARAȘ SV.	13
28	AVRAM ELENA	BINIS, NR. 225	CARAȘ SV.	14
29	STAN IOAN	BINIS, NR. 237	CARAȘ SV.	9
30	NARTITA IOAN	BINIS, NR. 272	CARAȘ SV.	20
31	IORGOVAN IOAN	BINIS, NR. 204	CARAȘ SV.	17
32	GIJU STEFAN	BINIS, NR. 224	CARAȘ SV.	6
33	IORGOVAN PETRU	BINIS, NR. 207	CARAȘ SV.	9
34	STAN IOAN	BINIS, NR. 228	CARAȘ SV.	19
35	RADICI MARIAN	TIROL, NR. 142	CARAȘ SV.	16
36	AZAP TUDOR	TIROL, NR. 326	CARAȘ SV.	11
37	HLINA HELMUT	TIROL, NR. 22	CARAȘ SV.	8
38	LAZAR MARCEL	TIROL, NR. 211	CARAȘ SV.	8
39	CERSKI ADRIAN	TIROL, NR. 85	CARAȘ SV.	10
40	RADICI OCTAVIAN	TIROL, NR. 271	CARAȘ SV.	6
41	MESTRICH FRANCISC	TIROL, NR. 257	CARAȘ SV.	4
42	SCDO CARANSEBES	STR. DR. RESITEL, KM.2	CARAȘ SV.	51
TOTAL				945
PORCINE				115
Rasa Bazna				
1	STAȚIUNEA DE CERCETARE - DEZVOLTARE AGRICOLĂ TURDA	STR. AGRICULTURII NR. 27, LOC. TURDA COD 3350	CLUJ	53
TOTAL				53
Rasa Mangalița				
1	STAȚIUNEA DE CERCETARE - DEZVOLTARE AGRICOLĂ TURDA	STR. AGRICULTURII NR. 27, LOC. TURDA COD 3350	CLUJ	37
2	S.C. SUINPROD S.A. ROMAN	STR. ȘTEFAN CEL MARE, KM.336, ROMAN	NEAMȚ	25
TOTAL				62
PALMIPEDA				452
Rața				
1	USAMV - FACULTATEA DE ZOOTEHNIE SDE AVICOLA BĂNEASA	ȘOS. MĂRĂȘTI NR. 59, SECTOR 1	BUCUREȘTI	384
TOTAL				384
Gâscă				
1	USAMV - FACULTATEA DE ZOOTEHNIE SDE AVICOLA BĂNEASA	ȘOS. MĂRĂȘTI NR. 59, SECTOR 1	BUCUREȘTI	68
TOTAL				68

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN
privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.772/2002
pentru reglementarea datei plății salariilor la instituțiile publice

În temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 267/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Articol unic. — Data plății salariilor prevăzută la zile a plății salariilor ordonatorilor principali de cre-
codul 7 „Curtea de Conturi” din Lista eșalonării pe dite a căror plată se face o dată pe lună, prevăzută

în anexa la Ordinul ministrului finanțelor publice României, Partea I, nr. 957 din 27 decembrie 2002, nr. 1.772/2003, publicat în Monitorul Oficial al se modifică din 6 în 5.

Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 24 aprilie 2003.
Nr. 550.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE, TRANSPORTURILOR ȘI LOCUINȚEI

O R D I N

privind aprobarea Normelor pentru stabilirea condițiilor de obținere a atestatului profesional de către conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite

Având în vedere prevederile Acordului european instituind o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat prin Legea nr. 20/1993, și ale Directivei nr. 76/914 a Consiliului C.E.E. privind nivelul minim de pregătire a conducătorilor de vehicule pentru transportul rutier,

în conformitate cu prevederile art. 71 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 85/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în temeiul prevederilor art. 4 alin. (2) lit. b) și e) din Ordonanța Guvernului nr. 44/1997 privind transporturile rutiere, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2000, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 12 lit. g) și h) din Ordonanța Guvernului nr. 19/1997 privind transporturile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 3/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței,

ministrul lucrărilor publice, transporturilor și locuinței emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele pentru stabilirea condițiilor de obținere a atestatului profesional de către conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală de reglementări și calitatea serviciilor în transporturile rutiere din cadrul Ministerului

Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Pe data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului transporturilor nr. 150/1999, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 341 din 19 iulie 1999.

Art. 4. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul lucrărilor publice, transporturilor și locuinței,
Marius Sorin Ovidiu Bota,
secretar de stat

București, 21 aprilie 2003.
Nr. 597.

ANEXĂ

N O R M E

pentru stabilirea condițiilor de obținere a atestatului profesional de către conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite

Art. 1. — Conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite trebuie să fie titulari ai unui atestat profesional, acesta reprezentând dovada pregătirii profesionale pentru calitatea de conducător auto de vehicule destinate transporturilor rutiere menționate.

Art. 2. — Conducătorii auto prevăzuți la art. 1 au obligația să își desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile reglementărilor naționale și internaționale în vigoare, cu respectarea condițiilor de siguranță rutieră și de protecție a mediului.

Art. 3. — (1) Atestatul profesional este valabil pentru tipul de transport rutier efectuat de către conducătorul auto și se eliberează de către Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, prin Autoritatea Rutieră Română — A.R.R.

(2) Modelul și conținutul fiecărui tip de atestat profesional aferent conducătorilor auto prevăzuți la art. 1 sunt prezentate în anexa nr. 1.

Art. 4. — (1) Atestatul profesional se obține în urma absolvirii cursurilor de pregătire și promovării unui examen, perioada de valabilitate a acestuia fiind de 5 ani.

(2) Cursurile de pregătire în vederea obținerii atestatului profesional se vor organiza în cadrul centrelor de pregătire și perfecționare a personalului din domeniul transporturilor rutiere, autorizate de către Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

(3) Programele de pregătire a conducătorilor auto vor fi avizate de către Direcția generală de reglementări și calitatea serviciilor în transporturile rutiere din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței. Programele de pregătire a conducătorilor auto vor fi întocmite astfel încât să se asigure cunoștințele necesare referitoare la efectuarea transporturilor rutiere atât în trafic național, cât și internațional, tematica acestora fiind prezentată în anexa nr. 2.

(4) Pentru înscrierea la cursurile de pregătire, conducătorii auto trebuie să fie posesori ai permisului de conducere având categoria corespunzătoare tipului de transport rutier pentru care se solicită acordarea atestatului profesional și să dețină avizul de aptitudine medicală și psihologică valabil, eliberat de comisiile teritoriale de siguranța circulației care funcționează în rețeaua teritorială proprie a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

(5) Durata minimă pentru cursurile de pregătire ce vor fi urmate de către conducătorii auto prevăzuți la art. 1 va fi de 30 de ore.

(6) Cursurile de pregătire se vor desfășura astfel încât fiecare serie să fie compusă din maximum 20 de conducători auto.

Art. 5. — (1) Examenul pentru obținerea atestatului profesional se va desfășura după absolvirea cursurilor de pregătire prevăzute la art. 4 și va fi susținut în fața unei comisii de examinare formată din 3 membri. Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. va desemna reprezentanți ca fiind membri ai comisiei de examinare. Direcția generală de reglementări și calitatea serviciilor în transporturile rutiere va putea desemna un reprezentant ca membru în cadrul comisiei de examinare.

(2) Examenul pentru obținerea atestatului profesional va consta într-o probă scrisă — test tip grilă alcătuit din 20 de întrebări (fiecare întrebare având 4 răspunsuri dintre care unul singur este corect).

(3) Pentru promovarea examenului este necesar să se răspundă corect la cel puțin 70% din întrebările prevăzute în testul tip grilă de la proba scrisă.

(4) Rezultatul examinării se va comunica candidaților în aceeași zi, iar eventualele contestații cu privire la rezultatul examinării se vor depune în termen de 3 zile la Direcția generală de reglementări și calitatea serviciilor în transporturile rutiere.

(5) Conducătorii auto care au fost respinși în urma examenului pot susține o singură dată o reexaminare la cel puțin

15 zile de la data examenului anterior, la data și ora comunicate de către comisia de examinare.

(6) Conducătorii auto respinși la reexaminare au posibilitatea să obțină atestatul profesional numai după susținerea unui nou examen, cu plata tarifului aferent.

Art. 6. — (1) Documentele referitoare la absolvenții cursurilor de pregătire se păstrează la sediul centrelor de pregătire și perfecționare a personalului din domeniul transporturilor rutiere autorizate, unde s-au desfășurat cursurile, pe o perioadă de minimum 10 ani.

(2) Documentele referitoare la rezultatele examenelor susținute de conducătorii auto care au absolvit cursurile se păstrează la Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. pe o perioadă de minimum 10 ani.

Art. 7. — După expirarea valabilității atestatului profesional, conducătorii auto vor putea obține un nou certificat numai după absolvirea cursurilor de pregătire prevăzute la art. 4 și promovarea examenului prevăzut la art. 5.

Art. 8. — (1) Pentru transportul rutier în trafic internațional, până la data de 1 septembrie 2003, conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite au obligația să dețină atestatul profesional în conformitate cu prevederile prezentelor norme.

(2) Pentru transportul rutier în trafic național, până la data de 31 martie 2004, conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone, transport rutier public de persoane și transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite au obligația să dețină atestatul profesional în conformitate cu prevederile prezentelor norme.

Art. 9. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentele norme.

ANEXA Nr. 1*)

la norme

MODELUL

atestatului profesional pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone

<p>ROMÂNIA</p> <p>MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE, TRANSPORTURILOR ȘI LOCUINȚEI</p> <p>- Autoritatea Rutieră Română -</p> <p>ATESTAT PROFESIONAL</p> <p>pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier de mărfuri cu vehicule a căror masă maximă autorizată este mai mare de 7,5 tone</p>	<p>Se certifică prin prezentul atestat că titularul a făcut dovada pregătirii sale profesionale, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr.19/1997 privind transporturile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr.85/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale Directivei nr.76/914 a Consiliului CEE privind nivelul minim de pregătire a conducătorilor de vehicule pentru transportul rutier.</p> <p style="text-align: center;">Eliberat de Autoritatea Rutieră Română</p> <p>la data de valabil până la data de</p> <p style="text-align: center;">Director general</p> <p>Seria APCA nr.</p>
<p>Numele.....</p> <p>Prenumele.....</p> <p>Data și locul nașterii</p> <p>.....</p> <p>Semnătura</p>	

*) Anexa nr. 1 la norme este reprodusă în facsimil.

MODELUL

**atestatului profesional pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier cu vehicule
având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite**

<p align="center">ROMÂNIA</p> <p align="center">MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE, TRANSPORTURILOR ȘI LOCUINȚEI - Autoritatea Rutieră Română -</p> <p align="center">ATESTAT PROFESIONAL</p> <p align="center">pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier cu vehicule având mase și/sau dimensiuni de gabarit depășite</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 10px auto;"></div> <p>Numele..... Prenumele..... Data și locul nașterii</p> <p>.....</p> <p>Semnătura</p>	<p>Se certifică prin prezentul atestat că titularul a făcut dovada pregătirii sale profesionale, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr.19/1997 privind transporturile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr.85/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale Directivei nr.76/914 a Consiliului CEE privind nivelul minim de pregătire a conducătorilor de vehicule pentru transportul rutier.</p> <p align="center">Eliberat de Autoritatea Rutieră Română</p> <p>la data de valabil până la data de</p> <p align="center">Director general</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">Seria APCA nr.</p>
---	---

MODELUL

atestatului profesional pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier public de persoane

<p align="center">ROMÂNIA</p> <p align="center">MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE, TRANSPORTURILOR ȘI LOCUINȚEI - Autoritatea Rutieră Română -</p> <p align="center">ATESTAT PROFESIONAL</p> <p align="center">pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier public de persoane</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 10px auto;"></div> <p>Numele..... Prenumele..... Data și locul nașterii</p> <p>.....</p> <p>Semnătura</p>	<p>Se certifică prin prezentul atestat că titularul a făcut dovada pregătirii sale profesionale, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr.19/1997 privind transporturile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr.85/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale Directivei nr.76/914 a Consiliului CEE privind nivelul minim de pregătire a conducătorilor de vehicule pentru transportul rutier.</p> <p align="center">Eliberat de Autoritatea Rutieră Română</p> <p>la data de valabil până la data de</p> <p align="center">Director general</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">Seria APCA nr.</p>
---	---

T E M A T I C A

privind cerințele avute în vedere în cadrul programelor de pregătire profesională a conducătorilor auto**I. Conducerea în condiții de siguranță rutieră**

1. Caracteristici tehnice:

- construcția și funcționarea motorului;
- curbe de cuplu, putere, consum specific ale unui motor;
- utilizarea optimă a treptelor de viteză în funcție de forțele care acționează asupra vehiculului în mișcare, încărcarea vehiculului și a profilului drumului.

2. Sisteme de frânare:

- funcționarea circuitului de frânare pneumatic, ABS, frânare cu motorul, limitator de viteză;
- caracteristici ale circuitului de frânare oleopneumatic;
- limitele utilizării frânei de serviciu și a celei de motor, utilizarea lor combinată;
- verificările și controalele aflate în sarcina conducătorului auto.

3. Comportamentul în timpul conducerii:

- anticiparea intenției partenerilor de trafic;
- utilizarea inerției în conducere;
- conducerea pe drumuri accidentate;
- conducerea pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă.

4. Manevre specifice:

- identificarea obstacolelor;
- pregătirea manevrei;
- vizibilitate, unghiuri moarte;
- verificarea securității manevrei;
- realizarea manevrei.

II. Prevenirea accidentelor de muncă în circulația rutieră

1. Informații generale:

- definirea accidentului de muncă;
- prezentare de statistici privind implicarea autovehiculelor pentru transport de mărfuri în accidente rutiere;
- consecințe umane, materiale și financiare;
- influența alimentației asupra stării conducătorului auto;
- efectele consumului de alcool, medicamente, tutun sau alte substanțe care pot influența compartimentul uman;

- simptomele, cauzele și efectele oboselii și stresului;
- rolul fundamental al ciclului lucru—odihnă.

2. Prevenirea accidentelor de muncă în circulație:

- atitudinea și atenția conducătorului auto;
- întreținerea vehiculului;
- organizarea muncii;
- infrastructura și starea vremii;
- manevre, oprire, staționare.

3. Prevenirea accidentelor de muncă în staționare:

- asigurarea imobilizării vehiculului;
- asigurarea accesului pentru încărcare/descărcare;
- aranjarea și asigurarea încărcăturii;
- utilizarea dispozitivelor de remorcare.

4. Principii de ergonomie:

- poziții și mișcări periculoase (cu grad ridicat de risc);
- poziții normale în spațiul de conducere, coordonarea mișcărilor;
- măsuri de protecție individuală.

III. Reglementări privind transportul rutier de mărfuri, circulația pe drumurile publice, timpul de lucru, cunoașterea și utilizarea dispozitivelor de control (tahografe)

1. Reglementări privind transportul rutier de mărfuri și activități conexe:

- accesul la profesie;
- documente necesare efectuării operațiunilor de transport;
- documente de însoțire a mărfurilor;
- utilizarea autorizațiilor de transport internațional;
- generalități privind carnetele TIR, formulare CMR;
- obligații la trecerea frontierelor.

2. Reguli de circulație rutieră:

- semnalizări specifice transportului de mărfuri, inclusiv transportului agabaritic;
- restricții și interdicții de circulație, în special pentru transportul agabaritic;
- staționarea și oprirea;
- limitări de viteză specifice;
- controale și sancțiuni.

3. Reglementări sociale în transportul mărfurilor:

- cunoașterea reglementărilor privind timpii de conducere și perioadele de repaus;
- manevrarea selectorului dispozitivului de control (tahograf);
- utilizarea tahografului și a foilor de înregistrare;
- sancțiuni în cazul neutilizării sau utilizării defectuoase a tahografului sau al falsificării înregistrărilor.

IV. Respectarea regulilor de încărcare și asigurare a mărfurilor transportate

1. Încărcarea mărfurilor:

- calculul încărcăturii utile a unui vehicul sau ansamblu de vehicule;
- calculul volumului util;
- plan de încărcare, incompatibilități;
- repartizarea încărcăturii, consecințele supraîncărcării pe o axă;
- stabilitatea vehiculului și centrul de greutate;
- tipuri de ambalaje.

2. Asigurarea încărcăturii:

- principalele categorii de mărfuri care necesită ancorare;
- modalități de fixare și ancorare;
- verificarea ancorării mărfurilor.

V. Cunoștințele minime necesare de pregătire profesională a conducătorilor auto care efectuează transporturi rutiere de mărfuri

1. Cunoștințe despre construcția și părțile componente ale vehiculelor:

- motoare cu combustie internă;
- sisteme de ungere și răcire;
- sisteme de injecție;
- instalație electrică;
- instalație de aprindere și carburatie;
- sistem de transmisie;
- cunoștințe generale despre sistemul de ungere și de răcire;
- cunoștințe și măsuri de protecție în timpul montării și demontării roților;

— cunoștințe despre construcția, montarea, folosirea și întreținerea pneurilor;

— cunoștințe privind sistemele de frânare și dispozitivele de remorcare;

— cunoștințe privind întreținerea și repararea vehiculelor;

2. Cunoștințe generale în domeniul transporturilor rutiere:

— cunoștințe generale privind geografia României și a Europei și de utilizare a hărților rutiere;

— cunoștințe privind folosirea economică a autovehiculelor;

— cunoștințe despre măsurile ce trebuie luate după un accident sau incident în ceea ce privește asigurarea automobilului;

— cunoștințe privind legislația națională și internațională aplicabilă tipului de transport de mărfuri;

— cunoștințe despre condițiile impuse pentru vehicul în trafic național și internațional de marfă;

— cunoștințe privind răspunderea conducătorului auto care transportă mărfuri;

— cunoașterea documentelor referitoare la vehicule și mărfurile transportate în trafic național și internațional.

3. Experiență practică în conducerea și manevrarea autovehiculelor de transport marfă și de folosire a dispozitivelor de remorcare.

VI. Cunoștințe minime necesare de pregătire profesională a conducătorilor auto care efectuează transporturi rutiere de persoane

1. Cunoștințe despre construcția și părțile componente ale vehiculelor:

— motoare cu combustie internă;

— sisteme de ungere și răcire;

— sisteme de injecție;

— instalație electrică;

— instalație de aprindere și carburatie;

— sistem de transmisie;

— cunoștințe generale despre sistemul de ungere și de răcire;

— cunoștințe și măsuri de protecție în timpul montării și demontării roților;

— cunoștințe despre construcția, montarea, folosirea și întreținerea pneurilor;

— cunoștințe privind sistemele de frânare și dispozitivele de remorcare;

— cunoștințe privind întreținerea și repararea vehiculelor.

2. Cunoștințe generale în domeniul transporturilor rutiere:

— cunoștințe generale privind geografia României și a Europei și de utilizare a hărților rutiere;

— cunoștințe privind folosirea economică a autovehiculelor;

— cunoștințe despre măsurile ce trebuie luate după un accident sau un incident în ceea ce privește asigurarea automobilului;

— cunoștințe privind legislația națională și internațională aplicabilă tipului de transport de persoane;

— cunoștințe despre condițiile impuse pentru vehicule în trafic național și internațional de persoane;

— cunoștințe privind răspunderea conducătorului auto care transportă persoane;

— cunoașterea documentelor referitoare la vehicule și pasageri, cerute în cazul transportului de călători național și internațional.

3. Experiență practică în conducerea și manevrarea autovehiculelor de transport de persoane și de folosire a dispozitivelor de remorcare.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
